

Жіночий Світ

WOMAN'S WORLD

Ч. 2 ЛЮТИЙ 1958

ЖІНОЧИЙ СВІТ

Рік IX **Лютий, 1958** **Ч. 2**

Видає Організація Українок Канади ім. Ольги Басарабової.
Редаґує редакційна колеґія.
Всю кореспонденцію й передплати висилати на адресу:
"WOMAN'S WORLD"
Box 791 Winnipeg, Man., Canada
Ціна одного числа — 35 ц.
Річна передплата в Канаді, в ЗДА й інших країнах $3.50, піврічна $2.00.
Річна передплата в Англії і Австралії 1½ ф. штерл.
Редакційна колеґія застеріґає собі право скорочувати рукописи. Рукописів не звертаємо.

Друком "Нового Шляху",
184 Александер Ав., Вінніпеґ, Ман.

WOMAN'S WORLD

Vol. IX **February, 1958** **No. 2**

Published by the Ukrainian Women's Organization of Canada.
Edited by Editorial Committee.
Correspondence and subscriptions should be addressed to
"WOMAN'S WORLD"
Box 791 Winnipeg, Man., Canada
Single copy — 35 c.
Yearly subscription in Canada, U. S. A. and other countries — $3.50
Half year subscription — $2.00
Yearly subscription in Great Britain and Australia — £1½.

Printed by the New Pathway,
184 Alexander Ave., Winnipeg, Man.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, Post Office Department, Ottawa.

ЗМІСТ

Обгортка Катерини Антонович

ПРЕДСТАВНИЦТВА "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

АНГЛІЯ:
Federation of Ukrainians in Great Britain
78, Kensington Park Road
London W. 11, England

ФРАНЦІЯ:
Mme Nina Kovalenko
5 Gasnier Guy
Paris 20
France

АВСТРАЛІЯ:
Mrs. Ivanna Durbak
489 Melbourne Rd.
Newport, Vic.
Australia

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК IX | ЛЮТИЙ, 1958 | Ч. 2 (98)

ОЛЕКСАНДРА ЧЕРНЕНКО

"І чую крізь гомін стихій над тілами рабів
Свист батогів"...

Т. Осьмачка

О ПІВНОЧІ

Роздерли гуки вистрілів і дзвони
Завій нігної тиші на шматки,
І Рік погав буття нову колону,
Нових подій плести яркі вінки.

І так, з років збігаються століття,
Епохи вибухають й гаснуть знов,
Немов життя у пахощах розквітле,
Зірве неждано так застигла кров.

І гим різниться мить життя — хвилина
Від років довгих, від глибин стоїть?
У сяйві й в попелах культур людина
Незмінна до сьогодні все стоїть.

В минуле глянь, в буття старинну книгу
Сторінки там стікають кров'ю всі.
Людського серця віковігна крига
Не топиться в любові та красі.

І ти людино на хресті жорстоко
Добро, Любов і Віру розп'яла,
Бо правду вкрила перед твоїм оком
Захланности і заздрости імла.

І багу, багу від віків найстарших
Ряди каторжників, ряди рабів,
Ідуть заковані в кривавім марші,
Сьогодні ще, сьогодні йдуть без слів...

А побіг, в танці ось сміються лиця,
Слова складає про любов поет,
І скрипи тони ніжно-ніжно кличуть,
Що до висот душа знімає лет.

Здається рай, здається всі щасливі?!
А там десь пухнуть з голоду, з нужди,
А там десь гнуться з болю брови сиві,
Прохають спегені вуста води.

Доба сьогодні в сурми б'є тривожні!
Людство прошибли ката огі злі.
В безодню темну кар-заглади, може
Скотиться усе життя землі.

Ох, вирвати ненависти прокляте
Тавро з душі, — отруйну ржу віків!
Взнести любови всецілюще свято —
Це дух рятунку наших скорбних днів!

ЗА СВЯТУ ІДЕЮ

Сотні знаних і незнаних полягли за Святу Ідею. Віддали життя за краще майбутнє свого народу.

Золотими буквами записані в історії визвольних змагань відомі ймення українських героїв і героїнь. А скільки невідомих...

Кривавою лентою стеляться їхні могили по широкій Україні та по далекому Сибірі. І хоч з їхньої крови ще не виросли запашні квіти волі, то геройська кров ніколи не проливається марно. Вона родить у серцях народу палке бажання волі й сильне завзяття змагатись за неї. Змагатись за неї навіть тоді, коли народ, як оце український, розсіяний по всьому світі. Навіть тоді, коли він знайшов добробут і матеріяльне забезпечення в нових країнах поселення. Навіть тоді, коли прибрав нові країни за свої батьківщини — бо навіть тоді пролита кров героїв і героїнь кличе й манить до рідної землі та сповняє серця бажанням скласти і свою частину змагання, в якій формі це не було б, за її волю.

Зложи ж і ти, українська жінко, довг супроти пролитої крови героїнь свого народу. Віддай і свою частину праці на довершення початого діла!

Хай дух українських героїнь завжди витає між нами та сповняє нас гарячим бажанням жити і працювати для добра свого народу!

ЛЮБОМИРА ЧАЙКІВСЬКА

СВЯТО ГЕРОЇНЬ

Історія визвольної боротьби за волю України подає численні факти про участь жінок у боях з ворогом своєї батьківщини нарівні з чоловіками. Ми маємо сотні знаних і незнаних жінок-героїнь, що віддали своє життя за рідну землю, беручи участь чи то в лавах українських бойовиків у часі перших визвольних змаганнях, чи то як сестри Українського Червоного Хреста, чи то як члени Української Військової Організації чи Організації Українських Націоналістів чи то як кур'єрки-розвідчиці, чи як борці й зв'язкові Української Повстанської Армії, чи як в'язні в концентраційних і невільничих таборах праці.

Багато з них відійшло на вічний спочинок тихо, не залишаючи по собі ні голосного імені, ні блискучої слави. Імена їхні мов за мрякою, та тільки їхній чин сяє промінням сонця. Чин їхніх змагань голосить світові про жертви, які вони зложили на вівтар своєї батьківщини. Всі вони будуть записані в нашій історії, як українські героїні. А знані нам імена як напр.: Віри Бабенко, Ольги Басараб, Олени Теліги, будуть символом усіх тих, що їх кості порозкидані по всій широкій Україні, чи розчавлені на далекому Сибірі.

Кожна людина приходить на світ уже з нахилом до наслідування діл інших. Нахил наслідування геройських діл членів свого народу існує в кожній нації. Тому то кожна держава намагається якнайвеличавіше відсвяткувати день своїх героїнь. Ці свята виховують націю духово і приготовляють до боротьби за свободу. Кожна держава ставить пам'ятники своїм героям, складає вінки на їхніх могилах. І тут мимохіть стає перед нами питання: Хто ставить пам'ятники нашим героям? Хто кладе вінки на їхніх могилах? Сумна, сумна дійсність стає перед нашими очима, серце біль стискає, бо нема кому там, у рідному краю, поставити хреста на могилі наших героїв, нема кому помолитися за них. Ворог сильно переслідує, а ще більше карає. Хіба що буйний вітер занесе проникливі зідхання і ридання рідної матері на їх могили.

Ми покищо не можемо поставити нашим героям і героїням величавих пам'ятників у золотоверхному Києві, Харкові, Львові, бо там тепер панує московський наїздник. Та ми будуємо їм пам'ятники в наших серцях і в наших душах та рік-річно вшановуємо святочними академіями роковини їх смерти. Не на рідних землях, але тут, далеко на нових місцях поселення збираємося та бодай скромно, але щиро віддаємо поклін нашим героїням — патронці Організації Українок Канади, Ользі Басараб, Вірі Бабенко, Олені Телізі, 500 жінкам, що згинули під совєтськими танками в Кінгірі і всім знаним і незнаним.

Та хоч які великі наші жертви і важкі втрати недавнього минулого й свіжого сучасного то вони не викликають у нас почуття суму й розпуки, а навпаки — почуття гордости й радости. Гордости з того, що наш народ завжди боровся за свою волю і знайшов у собі стільки багато відданих українській національній справі синів і дочок, героїв і героїнь та мучеників. Радости, що ні один, ні одна не впали перед ворогом на коліна і не просили в ката пощади.

Полиньмо ж хоч на короткий час на рідні землі і подумаймо про могили героїв і героїнь на широких степах України. Подумаймо і про тих, що хоч живі ще, а не можуть бути сьогодні з нами. А тоді зрозуміємо всі, що ми не маємо права на особисте щастя, ні на те, щоб служити тільки своїй родині. Тоді зрозуміємо чин і тих знаних, і не знаних героїнь, що своїми муками, кров'ю і геройською смертю освятили боротьбу дальших поколінь.

Хай їх славні постаті будуть для нас прикладом, а їх життя дороговказом. Хай дух жінок-героїнь вітає між нами і до Всевишнього заносить нашу молитву:

За кров, за сльози, за руїну —
Верни, верни нам, Боже, Україну!...

ОЛЕНА ТЕЛІГА

* * *

**Моя душа й по темнім трунку
Не хоче слухати порад,
І знову радісно і струнко
Біжить під вітер і під град,**

**Щоб, заховавши мудрий досвід
У скринці без ключа і дна,
Знов зустрічати сірий розсвіт
З вогнем отрути, чи вина...**

**Щоб власній вірі непохитній
Палить лямпаду день і ніч,
І йти крізь грудні — в теплі квітні,
Скрізь біль розлук — у щастя стріч.**

**А перехожим на дорогах
Без вороття давать дари,
І діставать нові від Бога,
Коли не вистачить старих.**

ОЛЕКСАНДРА КОПАЧ

Призабута письменниця

Майже до останніх днів листопада минулого року вдержувалася загально думка, що Наталена Королева, знана наша письменниця, померла в час воєнної хуртовини.

Мої розшуки за відомостями про її життя і про обставини, в яких останньо вона жила, довгий час не давали жадного результату.

Аж ось несподівано прийшла радісна вістка, що письменниця Наталена Королева живе в країні за залізною заслоною.

Наталена Королева, авторка гарних творів високої літературної вартости, як це признавала загально критика. Правда її твори не здобули собі такої великої популярности і почитности як напр. твори Ірини Вільде, чи зі старшої ґенерації Ольги Кобилянської. Вони радше як твори Лесі Українки, що також не здобувають собі широких кіл читацької публіки.

Це явище знане в кожній літературі. Напр. в англійській, визначний письменник Ґолсверді має куди меншу популярність, як трохи молодший від нього Конрад. Таких прикладів у кожній літературі багато.

Справа не тільки в доборі тем, а радше в філософічному схопленні життєвих проблем, та стилі.

Твори Н. Королевої переткані, а може радше базовані на філософічних питаннях морального характеру, як добро, правда, милосердя, вдячність і т. п. Наталену Королеву окреслювала критика як католицьку письменницю (М. Демкович-Добрянський: Спец від середньовіччя і повість із середньовіччя "Дзвони", 1936 р., (д-р Ісаїв та інші). Та можна сказати, що в її творах загальнолюдські проблеми, що ніколи не кінчаються, як довго люди думають і змагають до кращого у сфері духа. Це ті самі проблеми, що їх ставили у своїх творах Шекспір, чи Ібсен, кожний на свій властивий лад. Та крім цього, в чисельних творах Королевої виступає домінуючо постать Ісуса Христа. І це окрема сторінка її багатої у символізм творчости. Таке шукання за постаттю Ісуса Христа і наслідування життя, слідно в деяких творах американської літератури. І сучасна критика підкреслює, що тільки в цих творах вдалося авторам зложити в літературні твори щось істотне, непроминаюче. (Урсула Брумм).

Літературний доробок Наталени Королевої вже значний. Дуже цікава автобіографічна повість "Без Коріння", "Предок", "1313", чудова повість "Сон Тіні", друкована тільки в уривках, "Золоте Серце". Багато нарисів, одні з євангельськими мотивами, як "Во дни Они", другі з історичною тематикою як "Київські Леґенди". Та це не повний список її творів. Письменниця залюбки сягає за сюжетами в давні, далекі часи. Світ письменниці справді "інакший світ". Світ — вартий пізнання і уваги.

Наталена Королева

На жаль, вже довший час нічого не друкується нового з її творів і нічого не передруковується, за малими винятками, як "Во дни они", Мюнхен 1948 р., "Подорожній", Торонто 1953 р. А письменниця далі пише і творить. Деякі з її рукописів переслані недавно у Сарсель на збереження. Ці тьори треба б видати, і давніше друковані перевидати. Бож це наша література, це наша велика цінність.

В цьому році припадає 70-річчя Н. Королевої. В Еспанії вже виготовляють переклад творів авторки на еспанську мову. Робляться також заходи зладити переклад на французькій мові, бо цією мовою авторка друкувала дещо з перших своїх творів.

Духовість письменниці заставляє нас глибоко призадуматися. Наталена Королева — це уродженка еспанської землі, не України. І не жила в Україні крім трикратного не надто довгого побуту, однак духово зв'язана з Україною. До цього напевно в значній мірі причинився її чоловік, український письменник В. Королів-Старий. Між іншим його літературна творчість також жде солідного опрацьовання.

Саме життя Наталени Королевої, по батькові графині Дунін-Борковської, таке цікаве, що перевищує неодну пригодницьку повість. Дещо з цього можна вичитати вже в її автобіографічних творах.

Тканини і люди

(РЕФЛЕКЦІЇ З ПРИВОДУ ВИСТАВКИ ТКАНИН 17 І 18 СТОЛІТТЯ МУЗЕЮ ОУКО У ВІННІПЕҐУ)

Осередок Української Культури й Освіти має три відділи: музей, бібліотеку й архів. Музейний відділ має велику збірку експонатів народнього мистецтва і є джерелом відомостей з цієї ділянки не тільки для українців, але й чужинців. Не менше цінними є також другі відділи: бібліотека й архів. Розбудовує ці відділи ОУКО з вкладок членів, датків прихильників та сезонових чаїв. Сезонові чаї ОУКО мають свою славу. Вони завжди сполучені з виставками чи то експонатів з музею чи бібліотеки чи архівного відділу.

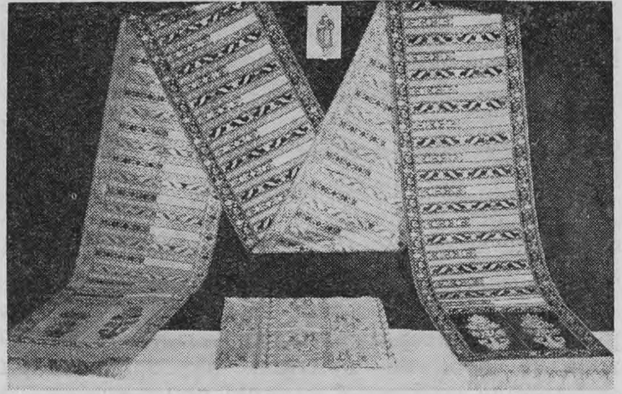
Останній сезоновий чай відбувся в дні 1 грудня м. р. Як завжди, так і тепер, він був получений з виставкою, тим разом виставкою тканин з 17 і 18 століття.

Програму імпрези складали: відкриття проф. П. Юзиком, чайне прийняття, оглядання експонатів, пояснення п. Т. Кошиць до виставки, розигра вишиваної подушки й закриття. Коли організацію всього поза чаєм можна приписати п. Т. Кошиць, то чайне прийняття організували пластуни сеньйорки при допомозі Відділу ОУК з Вінніпеґу, Молодечого Відділу ОУК і Відділу ОУК з Ст. Боніфас.

Виставу творили шовкові тканини 17-18 століття, придбані Осередком у проф. Жука, який зібрав їх в Україні по перквах. Ці тканини, які вживало в тому часі світське населення на одяги, збережені по церквах завдяки звичаєві, що молода дарувала свій шлюбний одяг церкві.

Оформлення виставки було естетичне і дбайливе. Вона давала добрий перегляд експонатів. А експонати приваблювали увагу глядачів своєю красою та вигадливістю у виробництві. То на шовковому тлі пробігають рівнобіжні лінії, а поміж ними китиці дрібних в пастелевих красках квітів, а то й звірів (в перських тканинах), то виключно рослинний орнамент пахучих квітів як гіяцинти, тульпани, гвоздики, рожа, то на шовковому тлі розміщений срібний рослинний візерунок, то різнобарвні квіти з золотим чи срібним листям, то китиці квітів, в яких вже бачимо світлотіні, то різна довжина перетяганої нитки збільшує ефект, то різні стібй збагачують естетичне враження, то розкладення ниток у стібах у різні сторони заламлює інакше світло, то великі китиці квітів на яскраво червоному тлі пробігають дорогу тканини і доперва, коли придивитися, можна помітити, що кожна, китиця різна, то мозольне ручне нашиття золотої нитки й лелиток вужиком пробігає тканину.

Це все нагадує економічні умовини, в яких поставали ці тканини. Вони були ткані

Золотолитий козацький пояс 18 століття (Слуцького виробу) на виставі Осередку УКО.

на ручних станках. Був це час коли багата верства мала добрий і вибагливий смак, а цей смак виробляли мистці, що працювали над тканинами.

Разом з тканинами були виставлені деякі фотокопії осіб в історичних одягах тієї доби, як напр. гетьман Б. Хмельницький, гетьман Скоропадський, воєвода Кісіль, Марія Маґдалина, мати гетьмана І. Мазепи, Палієва і ін. Дивлячись на історичні одяги і старовинні тканини, мимохіть думаєте про епоху й людей того часу. Тканини свідчать завжди про рівень життя і смак тих, що їх уживали. І приходить думка хто саме були ті жінки, що носили такі шляхетні в барвах, ніжні й мальовничі в рисунку, дорогі матеріяли.

Століття 17 - 18, це час великого нашого розквіту й упадку.

Століття 17, це час великого нашого гетьмана й полководця Богдана Хмельницького. Не збираючись характеризувати його в короткій статті, ми спинимося на його жінках. Їх було три. Перша з них була Ганна Золотаренко, яка була матір'ю його п'ятьох дітей. Та вона рано померла і гетьман прийняв до помочі в хазяйстві викуплєну з неволі польку Гелєну і хоч вона була його шлюбною жінкою, не перестала бути в контакті з поляками і гетьман остаточно покарав її смертю за зраду. Третьою жінкою була Ганна Сомківна, з якою він одружився три роки перед своєю смертю.

Під час жорстоких боїв за часів Богдана Хмельницького виринула з народньої маси не одна героїчна постать в обороні віри й волі землі-батьківщини. Згадаймо хочби відому сотникову жінку Олену Завісну, що хоробро обороняла укріплення містечка Буші перед поляками. Коли ж настало безвихідне поло-

ження, вона підпалила порохівню та висадила в повітря решту залоги, себе і своїх дітей, а разом з тим і поляків, що вдерлися до замку.

Визначною індивідуальністю була Олена Виговська, жінка гетьмана Івана Виговського. Вона була аристократкою з литовського роду, якої не любила козацька старшина. Та вона ввесь час ділила добру і злу долю свого чоловіка гетьмана і коли поляки його стратили, Олена Виговська вивезла тлінні останки гетьмана і поховала його в Галичині в Скиті Манявськім.

Дальшою маркантною постаттю була Евфрозина Яненко, жінка гетьмана Дорошенка, що завжди мріяла про те, щоб жити радісно і весело, але в тих часах було мало радости і втіхи. Та не зуміла вона зрозуміти поваги часу, в якім жила. Власне під час битви з москалями Дорошенко довідався про її зраду. Він кинув військо на Демка Многогрішного, а сам поспішив до Чигирина. Тимчасом Многогрішний заключив мир з Москвою. Після цього настало багато нещасть і настала т. зв. Велика Руїна.

На виставі тканин ми бачили портрет матері гетьмана Івана Мазепи. Шляхетна сувора постать жінки, якої обличчя ціхує розвага й розум. Марія Маґдалина Макієвська одружилась зі Степаном Колединським, якого придомок був Мазепа. По смерті свого чоловіка стала настоятелькою київського флоровського манастиря. Вона нераз допомагала добрими радами своєму синові гетьманові Іванові Мазепі.

На тлі багатого в пригоди й переживання життя гетьмана Мазепи не малу ролю відіграла молода Мотря Кочубеївна й її мати Любов Хведорівна.

Гірку долю своїх чоловіків еміґрантів ділили також жінки, як напр. Ганна, дружина Пилипа Орлика, пізнішого гетьмана і інші.

Не краща доля була тих, що залишилися в Україні. Вони пережили багато страждань.

Та були й такі, що не тільки вміли добре господарити в ті важкі часи, але й уміли ті надбання оборонити перед москалями. До таких сильних вдач, належала жінка гетьмана Скоропадського, Настя.

Всі вони померли та не поросли квітками, як це кажуть у поезії, бо й досі карається Україна у важкому ярмі.

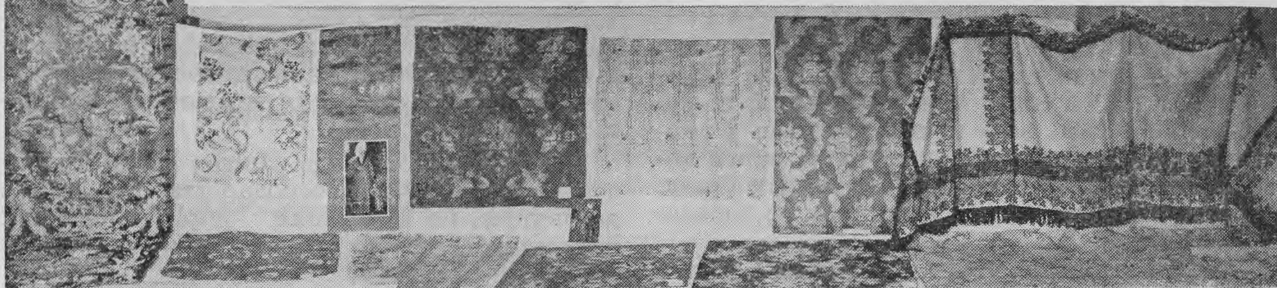
І тільки збережені пам'ятки того часу зближують нас до епохи, в якій Україна процвітала завдяки визначним індивідуальностям і гинула в наслідок різних орієнтацій, економічних конфліктів та розгри амбіцій людей, що ставили особисті почесті вище добра батьківщини.

Є. В.

Вгорі частина вистави тканин 17 століття під час чайного прийняття Осередку УКО у Вінніпеґу.

Внизу тканини 18 століття. Зправа тканина (довга) до оббивання стін у багатих домах по моді того часу. Зліва шаль початку 19 століття.

АННА ФРАНКО-КЛЮЧКО

ФАНТАЗІЯ

(Продовження)

Він говорить:

Панове ми добились нового здобутку в нашім політичнім житті: конституція, автономія, а сьогодні федерація. Це поступ у нашім житті, це вислід нашої праці. Я бачу в себе сьогодні представників усіх партій і бачу їх у згоді тому, що їх праця доосередна, а не відосередна. Осередок це наша батьківщина і всі партії спільно в згоді і в порозумінні ідуть до одної цілі. Ми доказали, що це можливо; наш демократичний устрій дозволяє працю в партіях в їх ділянках і їх обсягу інтересів, але ці всі інтереси підпорядкували ми найвищій цілі — будові нашої української держави. Ця ціль така свята кожній одиниці, як і гуртові, так і всьому народові.

Ми стали панами нашої землі, але це тільки для наших сусідів, для чужинців. Пан у нас символ гнету, символ визиску чужинцями. Ми знаємо добре отих колишніх панів поляків, москвинів, румунів і мадярів, ми закоштували аж надто їх панства. Внутрі в себе ми є хазяїни і господарі, а як господарі несемо відповідальність за свою працю перед самим собою, перед своєю родиною, а вкінці перед усім народом.

Наша сила в єдності і згоді. В нас немає зрадників, ані запроданців, або ренеґатів-яничарів, бо це боротьба за одну велику ціль. Ті незміримі жертви, що поклав весь народ на жертівник батьківщини, ці світлі постаті героїв переродили народ з плебеїв на лицарів і народ викорінив усі небажані типи як будяччя з-посеред ниви.

Наша земля, мала частина Великої України, стала П'ємонтом для цілої України, що черпає нові сили, нову піддержку в нас у змаганні до повного визволення з під кормиги чисельно переважаючого нібито старшого брата, та в дійсності відвічного ворога, як це доказала історія.

Ми, беручи на увагу географічне наше положення, властиво належимо до групи західніх слов'ян, але хоча ми з ними і в приятельських зносинах, ми ніколи не забуваємо, що при найменшій нагоді вони захотять бути нашими панами, як колись за давніх часів.

Маєтки, що були колись власністю ворожих держав, ворожих панів, сьогодні належать нашому народові. Їх перемінено на взірцеві господарства, що працюють тісно з селом. В них виховуються нові кадри рільників, що знову ж поліпшують, модернізують малі господарства.

Промисл фабричний зростає, збільшається. Ми маємо свої фабрики, щоб не купувати фабричні вироби по високих цінах за границею. Але торговельні зв'язки з іншими державами розцвіли, бо через поліпшення господарства, промислу й фабрик ми маємо що продати й купити те, що нам не достає.

Ріки, що рік-річно своїми виливами робили мільйонові страти народньому господарству, сьогодні в більшості зреґульовані і ми маємо електровні в узгір'ях Дністра, Стрия, Лімниці, Черемоша. Велетенські простори, що рік-річно заливали повені рік, перемінено в розкішні сіножаті й ниви.

Вугілля, нафта, віск і інші земні багатства, мають добрий попит і збут на міжнароднім ринку, але продаємо їх ми самі, а не наші визискувачі і гнобителі.

Наші ниви, полонини, ліси і пасовиська належать нашому народові і він має з них користь і та користь є в десятеро більша, ніж та, що нам її давали колишні пани та їх прислужники.

Полотна, що перевищають вартістю ірляндські, наші килими, різьби, вишивки і тканини знані й цінені по всім світі.

Капітал це хитра штука, він конче потрібний, бо країна що має за собою капітал, має значення в світі .Але, як відомо, гроші на те, щоб їх числити. Ми бачили нераз, що капітал у руках невідповідальних одиниць був розстрачуваний, марнований. Капітал у руках якоїсь партії давав їй грізне оружжя в поборюванні інших партій, а й часто в поборюванні цілого державного устрою. Наш капітал є власністю всього народу, він стоїть під постійною контролею народніх установ і його уживається для піднесення працівного стандарту, але ми не працюємо для виключного збільшення капіталу.

Ми вживаємо наш капітал на змодернізування рільничого господарства, що в нас домінуюче, на будування доріг, модерних фабрик, реґуляцію рік. Ми вживаємо його всюди, де є потреба.

Наша культура змагається в усіх ділянках.

Наше шкільництво сповняє важливе завдання — виховання українських дітей на вірних, чесних працівників для свого народу.

Михайло Грушевський з своїми співпрацівниками відновив історію України так, як вона була насправді. Це коштувало багато намагання і його в тім велика заслуга. Треба було дошукуватись несфальшованих історичних фактів, розкиданих по цілій Европі, студіювати пильно всі можливі джерела, старовинні документи й записки. Найтяжча була справа в Московщині. Москалям ніяк не подобається, що неоспоримими історичними

фактами доказується постання московської держави не в Києві, не в Україні, бо ж Київ був матір'ю українсько-руських городів, а Московщина мала свій зародок у східніх областях Европи під шатрами татарсько-монгольських ханів. Звідси й походить та велика різниця цих двох з поконвіку ворожих, а не братніх народів.

Ми маємо колоністів по всім світі, бо в нашім народі ще по наших норманах живе бажання здобувати нові землі, нові позиції в світі. Але наші колоністи це вже не ті голодні й голі, що їхали за море сотнями літ тому назад...

Я сиджу і слухаю мов причарована. Поглядаю на татусеве обличчя, його виразисті розумні очі, його високе гладке чоло і слухаючи його, як він простими, приступними словами обхоплює весь український народ, всі його потреби від важних державних аж по ті дрібні кожноднєвні, в мене виринає думка: в його мозгу поза тим високим чолом спаяні в цілість геніяльність Наполеона, меткого все передбачаючого великого стратега-полководця, але не генерала гармат і леґіонів, але стратега духа, поступу й культури, працьовитість і солідність Ґете, а його постать зраджує аристократизм духа Оскара Уайльда і скромність українського селянина.

(Далі буде)

Оливія Діфенбейкер

ПОЧЕСНА ГОСТЯ

Пані О. Діфенбейкер, дружина прем'єра Канади, Джана Діфенбейкера, разом з пані Стар, дружиною міністра праці Михайла Стара, були почесними гістьми на прийнятті, влаштованім у їх честь Комітетом Українок Канади під час маніфестаційних святкувань у 40-ліття проголошення української державности в Києві, що відбулися заходом Комітету Українців Канади 25 і 26 січня 1958 р. у Вінніпеґу.

Прийняття відбулося в голови Комітету Українок Канади, п. Анни Тарновецької, в присутності членок Управи, визначних англійських жінок, представниць різних місцевих організацій і установ та делеґаток і гостей, що прибули на Конференцію КУК і маніфестаційні святкування.

ВАСИЛИНА ВЕРГУН-МОДРИЦЬКА

ПОЧАВСЯ НОВИЙ ІСТОРИЧНИЙ ДЕНЬ

(У 40-ліття проголошення української державности)

У Києві дзвонили дзвони
І мідний гомін луною гудів,
Ішли рядами батьки з синами,
Край ввесь у прапорах цвів.

Очі всіх радісно сіяли,
Бились серця, як голубиний лет,
Блакитною даллю всміхалася воля,
Й вогнями палав на Софії хрест.

Бадьора пісня скрізь лунала,
Із прапорів усміхався Тарас,
— Поховали та повстали і кайдани,
Рвати йдуть лавами усі враз.

Стоїть Богдан німо без руху,
Булава його вся в іскрах,
А з блиску крісів простягнувся
Залізо-стальний довгий шлях.

Дзвонили дзвони на Софії,
Народ слухав універсал
І грімке "слава" пронеслося
І змішалось з вистрілами сальв.

І захвилювалось народнє море
Борунами радісних пісень,
На всіх просторах України,
Почався новий історичний день.

СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ

Похорон приятеля

Годинник, будильник швайцарської марки "Юнґанс". Не великий. Такий, що його можна взяти в кишеню. Навіть у жіночу торбинку. З ніжним, мелодійним дзвінком. Золото-бронзовий, скромний.

Одного дня Юнґанс стагнув на столику, біля ліжка свого господаря і з тої пори стався його найвірнішим, невідступним другом.

В полудне Господар забігав до хати, їв, лягав спочити. На повних десять хвилин. Тих десять хвилин були причиною, чому він купив Юнґанса. За рівно десять хвилин Господар мусів виспатися і встати та знову йти до праці. Виснажуюючої сили, головно нерви. Впродовж тих десятьох хвилин Юнґанс ішов рівно, неголосно і відмірено — як кожен годинник. При кінці він дзвонив своїм ніжним дзвіночком. На цьому, майже, кінчилося його завдання. Може тільки в обідню пору. Але здавалося якби він з полегшею відідхнув, виконавши його, і далі, залишений сам собі, він тикав спокійно й відмірено — як кожен годинник. І здавалося, що в пустці кімнати він чекав з тугою приходу свого Господаря. І здавалося, що побачивши його ввечорі, він тішився і оживлювався і тикав голосніше й веселіше.

Може тільки так здавалося Василеві, його Господареві. В затишку кімнати Юнґанс був єдиною живою істотою, принаймні так називав його Василь.

— Добрий вечір, приятелю — говорив він до Юнґанса, отже на нині досить. Тепер ми оба посидимо в кімнаті й відпічнемо.

Невідомо чи Юнґанс це розумів, а головне: чи вмів відпочивати. Він бо був годинником і не мав права відпочивати. Як серце. Не сміє станути ні на хвилину. Тільки ж Юнґанса треба було накручувати, а серце йде самочинно, якоюсь великою, спонтанною силою життя. Проте Василь нераз думав, що Юнґанс має серце, таке металеве, що між коліщатками й шрубками є найважніше і що визначує біг і його шлях. І що одного дня оба їхні серця: Юнґансове та його перестануть верстати шлях по орбіті незрозумілих прав життя.

Потім Господар викінчував завдання свого дня, а Юнґанс дивився зі свойого столика і весело притакував йому. А коли ніч входила у свої права, Василь накручував Юнґанса й говорив:

— Треба тобі дати їсти, інакше заснеш.

І Юнґанс їв зі смаком звитки пружини і складав її до свого шлунка, щоб потім цілих двадцять чотири години травити її по кускові й так підсилювати своє життя.

Бо коли Господар спав і його серце звільнювало біг, а його мозок переставав працювати доладно, тільки намотував якісь сонні казки, Юнґанс незмінно й прецизно відчислював секунди, хвилини й години на те, щоб вранці голосно й самозадоволено задзвонити.

Тоді Василь прокидався і з усміхом дивився на свого приятеля. Часом говорив: — дякую, добродію. Був би заснув, якби не ти. Інколи навіть брав його до себе до ліжка, клав на подушку й люб'язно приглядався білому кружкові, що по ньому бігав секундник.

Але тільки на хвилину. Бо зараз же вставав і готовився до праці, а Юнґанс залишався на столику й зачинав новий день своєї праці й обов'язків у Господаря.

І так було роками. Може в тому часі неодне змінилося в житті Господаря, але Юнґансові мабуть не все було зрозуміле, що діється з людьми. Бо, щоб не діялось з ними, їхній день мав завжди двадцятьчотири години рівнозначні з пружиною годинника і його, годинника, обов'язки були завжди такі самі, без уваги на те, чи люди дружуться, родять дітей, виконують працю й мають або ні успіхи в ній, чи кохають і тратять коханих і чи, вкінці самі перестають — та ні, Юнґансові не було байдуже. Головно те останнє. Бо хтож дав би йому їсти, якби не стало його Господаря?!

* * *

Інколи дещо змінялося в житті Господаря і його годинника. Тоді Юнґанс ішов до валізки. Його обличчя щільно завивали шматинами, інколи навіть його самого ховали, скажім, до черевика. Це на те, щоб йому подорож не пошкодила. Інколи навіть Господар накручував його перед тим і казав: — у ночі, друга тридцятьдві збудиш мене, пересідаємо. Потім Юнґансів спокій порушував немилий рух і штовхання, а що гірше й чого він найгірше не любив: валізку висаджували швидко на полицю. Тоді його коліщатка тратили прецизну поставу і Юнґавс хворів. Щоправда, він будив свого Господаря згідно з приказом, алеж він напевно почував себе погано; ритм його життя забурено, а він, як годинник, любив спокій, лад і порядок. Але, як довго він був молодий, він перемагав хворобу успішно й коли вкінці усі ті негармонійні поштовхи, що їх люди називають подорожжю, кінчилися, Юнґанс був перший, що видіставався з валізки. Господар клав його на столику біля ліжка і говорив до нього:

— Тепер ми в хаті.

Байдуже, чи тою хатою була інша, віднаймлена кімната, чи готель або пансіон, десь, куди оба вони їздили на мандрівку. Як тільки Юнґанс ставав на столику біля ліжка, нова кімната ставалась своєю. Юнґанс вносив в неї тепло, лад і затишок.

Але, як сказано, Юнґанс не любив подорожі і вона шкодила йому.

Та, ще гірше він почував себе під час війни. Чи він розумів, що діється чи ні, все ж гарматні вибухи, дрижання дому й повітря потрясали його і він тоді перший раз поважно захворів: відлущилась емаль з кружка, де була третя година й відламалася тоненька вказівка, що бігала по орбіті секунд. Може до захворіння причинилося теж вогке повітря в підвалі, куди сходив його Господар час-до-часу та забирав його з собою. А може брак дбайливости й обережности, що до неї Юнґгас був призвичаєний від років. Нервове торгання при накручуванні рішуче немиле й шкідливе.

Щоправда небавом усе успокоїлося, і його підлікували. Але нова вказівка була вже з іншого металю як та, що з нею Юнґганс народився і місце, що з нього відлущилась емаль, виглядало препогано. Там наклеєно щось, чи намазано чимось і накреслено дуже нерівні три палки. Поглянувши на нього, Господар перший раз назвав його "старик". І з тої пори тільки так називав його.

Але Старик працював як досі, хоч інколи постогнував і скрипів.

* * *

І знову мандрівка. Довга мандрівка в невигодах. Вона була страшна! Одного дня Господар видобув Юнґганса з опаковання і зі страхом помітив, що скло в годинника стовчене, велика вказівка зігнута, а він сам мовчить. Спроба накрутити не натрапила на ніякий опір ні пружність: шрубка крутилася безупину, легко й м'яко - мертво. І тоді Василь похитав головою й так говорив до свого старика:

— Кинули ми рідний край. Пішли ми в чужину. Але я вірив, що повернемось. Та що це діється з тобою, приятелю мій вірний? Невже ти, що маєш життя з металу, страждаєш більше як ми, люди? Багато невигод і скитання доводиться нам зазнавати в бездоріжній мандрівці, але ж ти, годинник, видержуєш менше, як ми, люди.

Все ж, Василь вирішив лікувати свого приятеля і відніс його до годинникаря — так називаються годинникові лікарі. І там відбулася така розмова:

— Направляти? Навіщо? Це ж старе дрантя ні до чого не придатне.

— Так... але то є... був... досконалий швайцарський годинник і він зі мною відбув великий жмут років і життя, та разом ми проверстали великий шмат дороги...

— То й що. Продам вам новий, однаково добрий годинник, а цей викиньте. Годинникар розсунув скляні двері й добув з шафи новіського Льонжіна.

— Також швайцарський і ще ліпшої марки як ваш старий Юнґганс. І розмірно не дорогий.

Льонжін сяяв свіжістю металу й бездоганністю виконання. Юнґганс лежав побіч нього, пооббиваний, пощерблений.

Василь казав направити свого старика, хоч кошт був великий і годинникар зводив плечима й воркотів незадоволено.

І знову десь у якійсь кімнатці Юнґганс станув на столику біля ліжка і було йому байдуже чи то був Відень, Інсбрук, чи Мюнхен, або якесь інше місто Західньої Европи. Він ішов стогнучи, пооблущувані цифри замальовано невдачно, замість скла дістав якусь синтетичну пластинку, що не ломиться, але зате випаровує шкідливі для здоров'я речовини, може навіть радіяцію.

Дзвонити в пору Юнґганс вже ніколи не міг. Дзвонив серед ночі й дня, будив тривогу тоді, коли цього ніхто не ждав. І тоді Господар мотав головою і з журбою дивився на свого приятеля. Він був хворий, дуже хворий і лікар допоміг йому тільки частинно. Проте він працював і виконував свою працю як міг. Він навіть відбув плавбу через океан і одної ночі в його пощерблене, старече обличчя заглянув неон Нового Світу.

* * *

Мандрівка й мандрівка. Поїздами, що колишуть і підстрибують, автобусами, що кидають на закрутах і задержуються нагло та з гамором. І літаками, що в них зміняється тиск повітря і його вологість і насичення киснем. Чужі хати, чужий край. Молодому важко. А що ж старикові. В одному з міст Юнґгансове, годинникове, серце перестало битися.

Не чув він уже й розмови, що велась між Василем і годинникарем. Врешті, в зовсім чужій мові.

— Направляти? Оце старе дрантя? У нас немає складових частин до тих годинників. Треба післати б до фабрики, до Швайцарії. Коштувало б вас сто разів більше як новий годинник.

Щось Василь почав говорити про приятеля і життя разом. Але годинникареві ніколи було слухати теревень чужинця. Полиці були повні нових годинників різного вигляду й ціни і...

Василь вийшов зі склепу з якимось Булова, елеґантно опакованим. Бож без годинника ніяк. Без такого, що будитиме вранці й кликати на працю в Новому Світі. Старого Юнґганса поклав у кишеню, а потім в хаті до коробки і разом з нею на полицю в шафі.

Булова працював прецизно. Але був тільки годинником. Холодним оком поглядав на нього Василь і в його душі нічого не ворушилось ніколи. Годинник був звичайною річчю, як усі. З тою різницею, що йшов. Врешті Василь перестав мандрувати, в ночі спав погано і вранці будився вчасно сам. Так що й не накручував нового годинника, щоб дзвонив. Проте десь пропали Василеві спокій і рівновага.

Мертвий і тихий лежав Юнґганс в коробці. Інколи в ночі здавалося Василеві, що чує його дзвінок і тоді він прокидався і поривався збиратись до праці. До тієї, що її любив і зали-

шив там далеко. Але швидко нагадував собі, що Юнґґанс мертвий, а праця холодна, байдужа й чужа йому тут.

Біля ліжка тикав Булова, у вікна вривався світанок на чужій землі. Інколи Василь підходив до шафи й наслухував. Здавалося йому, що чує старе скрипливе тикання Юнґганса. Відчиняв коробку, прикладав до вуха годинник, але холодно-мертва тиша панувала в дімку, де жив колись його приятель — старий Юнґґанс.

Лікар вирішив, що Василеві загрожує нервовий розстрій і що він мусить позбутися мертвого годинника. І приписав йому таблетки, дієту тощо.

* * *

Озерна гладь слалась у простір і здавалося, що немає їй краю. Дрібнопінні хвильки насідали на спини більшим водяним хвилям, що мандрували з озерної далі, морщили аквамарінну гладь і співали, шуміли піснею вод, що вибігають на беріг, та розбризкуються на камінних брилах. В далі сріблилася луска хвиль і заламувалося золоте веретено соняшного проміння, стелило далекий розіскрений шлях понад водяним топіллям.

Шуміли - співали хвилі у відвічній тузі за берегами. Тузі, що ніколи не заспокоються. Тільки бо хвилі добігали до берега, зараз же противний струм зносив їх та кидав на матірні груди озера. Воно відносило їх, непокірних, назад у незбагненні мандрівки топіллів.

На камені сидів Василь, і говорив:

Вода — потужна. Вона руйнує й заливає. Але вона будує континенти. Вапно й глина, пісок і органічне румовище. Все, що в ній жило і згинуло. Усе те будівельний матеріял. Випаровують води, розщеплюються атоми, постають нові первні та сполуки й будують твердь.

На долоні в нього лежав мертвий Юнґганс.

Виплинув на простір озера, розкрив руку і в ній останній раз заіскрилося в сонці пощерблене обличчя Юнґганса. Зараз же його накрила вода.

Юнґганс западався в водяну топіль. На озерному дні він ляг м'яко й невідклично. Риби підпливали й дивилися на нього, чужинця, своїми скляними холодними очима та тручали його губами. Але він був чужий, холодно-неїстивний і вони швидко покинули його.

Зараз же став присипати його пісок і дрібні раковини озерного дна.

ВІДГОМІН ЗУСТРІЧІ З УКРАЇНКАМИ В АФРИКАНСЬКІЙ ПРЕСІ

Після повороту з Конференції Міжнародньої Жіночої Ради до Південної Африки, д-р Телма Ґуче, одна з визначних учасниць Конференції, подала в інтерв'ю з кореспонденткою "Ді Стар", газети в Йоганнесбурґ, свої враження про перебіг Конференції.

Між іншими дуже прихильно згадала про прийняття, влаштоване монтреальськими українками для делеґаток Конференції. Вона сказала, що з захопленням оглядала українську мистецьку виставку та з приємністю споживала українські традиційні страви. "Це була одинока нагода, коли я могла стрінутися з людьми, що стративши державу, зберігають свою спадщину для користи країни, що їх прийняла до себе. Ці люди це українці-канадійці" — заявила д-р Ґуче.

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ В ПУБЛІЧНІЙ БІБЛІОТЕЦІ МІСТА ВІННІПЕҐУ

В приміщенні великої залі Вінніпеґської публічної бібліотеки відбулася при кінці листопада та з початком грудня м. р. небувала і дуже цікава вистава. В ґаблотці та на столі були розложені вибрані видання українських книжок у Канаді. Між цими вибраними виданнями осереднє місце займав примірник-унікат першої української книжки, "Вільний Сьвіт", виданої в Канаді 50 літ тому. Побіч знаходилася карта України та карта розподілу українського населення у степових провінціях Канади. Далі слідували: Історія України, в українській та англійській мовах, Кобзар, твори Франка, українська граматика, книжка проф. Юзика "Ukrainians in Manitoba", видання Конґресів КУК та недавно видана куховарська книжка С. Стечишин. На столі були розложені видання календарів, альманахів, видання УВАН, КУК, Onomastica, декляматор, шкільний підручник "Readings in Ukrainian Authors" та інші. Особливу увагу звертав вирізок з англійської газети "Free Press" статті проф. д-р Яр. Рудницького про святкування 50-ліття української книжки в Канаді.

Від 1907 до 1957 року це довгий час і годі було помістити всі видання, але поміщені примірники дали вірний, хоч і скромний перегляд розвитку української книжки в Канаді.

Цю першу того рода виставу відкрито 29 листопада 1957 р. Отець прелат д-р В. Кушнір в англійській та українській мовах пояснив ціль вистави. Потім промовив голова УВАН в Канаді, проф. д-р Яр. Рудницький, а з черги промовив в англійській мові директор публічної бібліотеки, Mr. Jannison. Відтак численні присутні оглянули виставу, як також і новооснований український відділ при публічній бібліотеці.

Ця вистава, що її влаштувала УВАН під патронатом КУК, тривала від 29 листопада до 14 грудня і пройшла з великим успіхом.

Дарія Зельська

Т. ДМИТРЕНКО

КНЯЗЕНКО ЗАБАВИ

(КАЗОЧКА)

I.

ШУМИТЬ-ГУДЕ ТРЕПЕТИНА,
ГОЛОВИ СХИЛЯЄ,
ТА ШЛЯХОВІ ЗАЛІЗНОМУ
КАЗКУ ПОВІДАЄ.

ПРО НЕДАВНЄЄ МИНУЛЕ,
ЩО ВЖЕ НЕ ВЕРНУТИ,
КОЛИ СВИСТУ ПАРОВОЗА
ЩЕ НЕ БУЛО ЧУТИ.

ЯК ТО ПРИЙШЛИ "БЛІДІ ЛИЦЯ",
ШЛЯХИ ПРОТИНАЛИ,
ТА ЯК МУСИ І БУЙВОЛИ
ПУЩІ ПОКИДАЛИ.

ЗАСЛУХАВСЯ ШЛЯХ СТАЛЕВИЙ,
ДИВУЄТЬСЯ ТИХО,
ЧОМУ ІЗ НИМ НА ЦІ ПУЩІ
НАСУВАЄ ЛИХО.

А ПРИ ШЛЯХУ ЧЕРВОНІЄ
ХАТКА ЧЕПУРНЕНЬКА,
У ТІЙ ХАТЦІ ЖИВЕ БАТЬКО
Й ДОНЕЧКА МАЛЕНЬКА.

ТА БАТЕНЬКО ВВЕСЬ ДЕНЬ БОЖИЙ
НА ШЛЯХУ ПРАЦЮЄ,
А САМАЯ МАРУСЕНЬКА
ЧАСТЕНЬКО СУМУЄ.

БО НЕДОВГО МАТУСЕНЬКА
В КАНАДІ ПРОЖИЛА,
ТА БАТЕНЬКА І ДОНЕЧКУ
НА ВІКИ ЛИШИЛА.

НЕМА КОМУ РОЗВІЯТИ
ДОНІ СУМНІ ХВИЛІ,
БО МАТІНКА КОХАНАЯ
У СИРІЙ МОГИЛІ.

НЕМА КОМУ ПРИГОРНУТИ,
КОСУ РОЗЧЕСАТИ,
НЕМА КОМУ ЗАСПІВАТИ,
КАЗКУ РОЗКАЗАТИ.

ПРО КОЗАКІВ ОПОВІСТИ,
ПРО СТРІЛЬЦІВ-ГЕРОЇВ,
ЩО ЗА ВОЛЮ БАТЬКІВЩИНИ
КРОВ ЛИЛИ У БОЯХ.

ЩО ХОТІЛИ ПІДІЙНЯТИ
ЧЕРВОНУ КАЛИНУ,
ТА СВОЮ РОЗВЕСЕЛИТИ
НЕНЬКУ УКРАЇНУ.

ТІЛЬКИ ЩАСТЯ, ЩО НЕНЕЧКА
ЧИТАТИ НАВЧИЛА,
ТА КНИЖЕЧОК УКРАЇНСЬКИХ
ДОНІ НАКУПИЛА.

НАЙМИЛІШИЙ ДЛЯ МАРУСІ
ГОСТИНЕЦЬ ОД МАМИ —
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ,
ГАРНА З ОБРАЗКАМИ.

І КОБЗАРЯ МАЛЕНЬКОГО
ТЕЖ МАЄ МАРУСЯ,
СПІВОМОВКИ, І КАЗОЧКИ
КЕНИРА ДІДУСЯ.

ТА Й БАТЕНЬКО, ЩОБ МАРУСЯ
ДУЖЕ НЕ СКУЧАЛА,
ПРИВІЗ З МІСТА ВІННІПЕҐУ
КНИЖЕЧОК ЧИМАЛО.

ПРО СІЧ-МАТІР, ЗАПОРОЖЦІВ,
ОЛЕСЮ ДИТИНУ,
ЩО ЖИТТЯ НЕ ПОЖАЛІЛА
ЗА СВОЮ ВКРАЇНУ.

ПРО ПРИГОДИ ЮРЧИКОВІ,
ПРО МАЛЕНЬКУ ГАЛЮ,
ПРО ЗАЙЧИКА І ЛИСИЧКУ,
ПРО РУСАЛКУ — КРАЛЮ.

А МІЖ НИМИ КАЗКИ "ТИСЯЧ
І ОДНОЇ НОЧІ",
ЩО САМА ТЕПЕР МАРУСЯ
Й ЧИТАЄ ОХОЧЕ.

II.

ПОПРЯТАЛА МАРУСЕНЬКА
У ХАТІ ЧИСТЕНЬКО,
ТА ПІДЛИЛА В ГОРОДЧИКУ
ВСІ КВІТИ ГАРНЕНЬКО,

КУПЧАКИ ТА ЧОРНОБРИВЦІ,
І СИНЕНЬКІ ТОЇ,
І КОСИТЕНЬ, І ЛЕЛІЇ,
АЙСТРИ І ЛЕВКОЇ,

І ХРЕЩАТИЙ БАРВІНОЧОК,
ВАСИЛЬОК ПАХУЧИЙ,
КОЖНУ КВІТКУ ВІДСВІЖИЛА
ВОДИЧКОЮ ЛЛЮЧИ.

А ТОДІ ВЖЕ МАРУСЕНЬКА
ВЕРНУЛАСЬ У ХАТУ,
ТА ПОЧАЛА ЦІКАВУЮ
КАЗОЧКУ ЧИТАТИ.

ПРО "АЛЯДИНА" ТА ЙОГО
ЛЯМПУ ЧАРОДІЙНУ,
ЩО ДАЛА ЙОМУ ВЕЛИКУ
РАДІСТЬ НЕНАДІЙНУ.

І ПОДУМАЛА МАРУСЯ:
ЯК БИ Я БАЖАЛА,
ЩОБ ТАКОЖ І НАША ЛЯМПА
ТАКУ ДУШУ МАЛА.

ТА Й ГЛЯНУЛА НА ПОЛИЧКУ,
АЖ ЦЕ ЛЯМПА СЯЄ,
ЩЕ Й ДО НЕЇ МИЛЕСЕНЬКО
ПІСНЕЮ СПІВАЄ:

(Далі буде)

Горобчик підпалив хату

(ПРАВДИВА ПРИГОДА)

На стрісі сиділо двох горобчиків. Один старий, другий зовсім молоденький.

У старого горобчика пом'яте пір'ячко й на головці, коло очка біле маленьке перце. Називають його "Лисий", хоч правдиве його ім'я "Білозначенко".

Молоденький горобчик був смутний й винувато схилив вділ головку.

Білозначенко був війтом на нашу дільницю. Всі горобчики з кількох довколишніх вулиць його слухали, поважали й уже кілька літ під ряд вибирали на свого провідника за його розум, повагу та дбайливість для цілої гороб'ячої родини.

Білозначенко сварив та нарікав на нерозважність молодого горобчика. Через його неувагу підпалено хату.

Справа була дуже поважна.

— "Ти, хлопче, наварив великої біди й не знати як вона скінчиться. В усій нашій околиці люди нарікають на нас, хочуть нас позбутися. Одні радять нас вистріляти, другі дати отруєне зерно. Прийдеться всім нам утікати звідси, де стільки літ спокійно ми жили, гніздилися під стріхами та виводили молодят".

— "Пане війте! Ви добре знаєте, що я цієї весни одружився. Літали ми з подругою по всіх подвір'ях, бавилися, жартували й нічим не журилися. Аж одного дня стала моя дружина неспокійна й запопадливо зайнялася будовою гніздочка. Не дала мені хвилинки спокою — то принеси сухої травички, то пір'ячка, то волосся. Я вже з ніг звалився, а вона — принеси, тай принеси. Вулиця наша чиста, сміття мало, курей та голубів ніхто не тримає й де дістати пір'ячка? Отак літав я та шукав що треба, аж зирк — на хіднику бачу біла недопалена цигарка й з одного боку є вата. Я схопив цей недокурок і відніс до гнізда.

Вірте мені, пане війте, я не бачив, що цигарка мала вогонь, не була загашена. Хто б то припускав, щоб люди кидали на землю цигарку з вогнем.

Поклав я того недокурка в гніздо й сталося те, чого ми ніяк не сподівалися.

Сухе гніздочко зразу стало тліти, постав дим і вогонь. Ми ледве врятувалися. Від гніздочка запалилися дошки. Бачили ми, що приїхала пожежнз команда, стали лити воду і за якийсь час вогонь згасили".

— "Добре, що вчас згасили і вся хата не згоріла і людям великої кривди не зробили. Ти, молодче, вважай, щоб більш подібного не сталося.

Я оповім громаді, як то було, а ти сам гарненько всіх перепроси та обіцяй, що будеш уважним та обережним. Бог дасть, на цьому і скінчиться".

Оба горобчики злетіли й полетіли.

Вуйко Квак

The 40th Anniversary of the Proclamation of Independent Ukraine as Celebrated in Winnipeg, Manitoba

How does an orphan feel who has no parents? How does a man feel who lost his family and home? How would the people whose ancestors came from England, France and other European countries feel if they had no Mother Country? How do the people of Ukrainian origin feel who, having been part of a great nation at one time, now see their homeland in bondage under the yoke of tyrannical oppression? That has been the situation for the past four decades with the freedom-loving people of the Ukraine!

Although people of various ethnic groups live in the land of their adoption where they enjoy freedom of speech, religion, customs, language, music and culture, they feel with their brothers and sisters in the Old Country who are denied all the freedoms for which their ancestors fought and died. Yet, notwithstanding, the loss of dear ones, homes, lands and wars, the spirit of such people lives on from one generation to another in the hope that someday the freedom and liberty enjoyed in various parts of the world will come to their kinsmen in the native lands. They will plead, entreat, fight and struggle. The time will come that in unity—one for all and all for one—they will stand strong against cruelty, suppression—even death—as their ancestors did—until the time comes when their hopes will be realized again. This may be realized with the help and understanding of other free people of the world.

On January 22nd, forty years ago, an Independent Ukrainian Republic was established in the city of Kiev, capitol of Ukraine over one thousand years old. It was a day of great rejoicing; it was a day which ended the bitter, hard struggle for freedom; it was a day when the yoke of great sufferings, suppression, hardships, tyrannous rule was overthrown. It was the greatest of days—the day about which Taras Shevchenko wrote, "Arise, break down the shekels and with the blood of enemy buy the freedom."

But that great day of joy was short-lived. After a heroic struggle against enemy oppression, without proper means to fight, lack of proper understanding and unity, the people of Ukraine fell victims before the mighty and well equipped armies of the Kremlin. And so it has been for the past forty years. But, throughout these long years, that spirit of independence has not been destroyed—neither through artificial famine, especially arranged by the Kremlin, nor through cruel, reprehensive subjugation. Each year this spirit has increased and this year, particularly, the commemoration of that great day of Independence has been stronger than ever before.

On January 25th and 26th, 1958, one of the greatest Ukrainian manifestations ever held, was organized in the form of a great rally in Winnipeg, Canada. The Ukrainian Canadian Committee, representing over 400,000 Ukrainian Canadians and some twenty organizations of various parts of Canada, sponsored a banquet and concert to com-

Msgr. B. Kushnir, president of the Ukrainian Canadian Committee, is reading the terms of the Declaration supporting the realization of freedom for the Ukrainian nation. Standing by are members of the Ukrainian Canadian Committee Presidium: Dr. Rev. S. W. Sawchuk, M. Pohorecky, J. H. Syrnick, Mrs. E. Tarnow, W. Martynec, W. Kossar, P. Wach, Rev. J. R. Kowalevich and Rev. S. Izyk. In the background is the Ukrainian mixed choir conducted by George Hnatiuk.

memorate the fortieth anniversary of the Declaration of Independence of Ukraine. Thousands of people participated in both events, including delegates, visitors, representatives of other nations, arrived to the city for this auspicious occasion.

Canadians of Ukrainian origin during the past decades with their culture, customs, music, loyalty to Canada, their high attainments in all walks of life, have made a great contribution to the life of their adopted country. The young generation enjoying the freedom and liberty in this land where they were born, hope to see the same prevail in the land of their forefathers. People of other nations have joined with the Ukrainian citizens of Canada in their hopes that the liberty and independence will also be restored to their native lands. Many greetings from near and far have been expressed during this celebration. Thus, the program for the two days contisted of many friends and well—wishers.

In attendance at the banquet-ball on January 25th, held in the Royal Alexandra Hotel, sponsored by the Ukrainian Canadian Commttee jointly with the Ukrainian Canadian Veterans, Branch 141, Canadian Legion, B.E.S.L., were many distinguished guests. The first of these were the Rt. Hon. John G. Diefenbaker, Prime Minister of Canada and Mrs. Diefenbaker, Hon. Michael Starr, Minister of Labour and Mrs. Starr, Hon. Senator W. M. Wall and Mrs. Wall. Hon. M. N. Hryhorczuk, attorney-general of Manitoba and Mrs. Hryhorczuk.

The chairman of the banquet was Dr. B. Dyma of Winnipeg. Addresses were given by Prime Minister John G. Diefenbaker, Hon. Michael Starr, Hon. Senator W. Wall; Rev. Dr. B. Kushnir, president of the Ukrainian Canadian Committee; Rev. Dr. S. W. Sawchuk, Vice-President, Ukrainian Canadian Committeee; Ray Bryk, president, Ukrainian Canadian Veterans; J. W. Stechishin, Executive Member, Ukrainian Canadian Committee, Saskatoon, Sask; J. H. Syrnick, General Secretary, Ukrainian Canadian Committee; M. Pohorecky, Vice-President and Co-ordinator, Ukrainian Canadian Committee; M. A. Liwyckyj of Munich West Germany, Premier of the Ukrainian government-in exile. The Ukrainian Male Chorus of Winnipeg under the director of Walter Bohonos rendered several delightful musical numbers. The evening was a great success.

The following day, at the concert-rally held in the Civic Auditorium, where some five thousand people attended, Prime Minister Diefenbaker and Mrs. Diefenbaker, Labour Minister M. Starr and Mrs. Starr were given a great ovation. Prof. Paul Yuzyk of the University of Manitoba was the master of ceremonies who introduced the many distinguished guests, amongst whom were Premier of Manitoba Douglas L. Campbell, Attorney-General M. N. Hryhorchuk, Mr. H. H. Saunderson, president of the University of Manitoba and Mrs. Saunderson. The concert program included a mixed choir of over one hundred singers under the choir master George Hnatiuk; Michael Holynsky, Toronto, operatic tenor; Irene Turkewich-Martynec, soprano; Prof. W. Kysilewska for the choir and Miss L. Karpinka, solo accompanists.

Thus, the 40th Anniversary of the proclamaiton of the Ukrainian National Republic was marked by thousands of Canadian Ukrainians, representatives from other ethnic groups, sympathizers and well-wishers who expressed the hope that the people of Ukrainian origin establish their nation and place amongst other free countries of the world, and that a Ukrainian National Republic will again be proclaimed as it was forty years ago in the of Kiev.

The following are a few excerpts from speeches delivered by some of the distinguished speakers:

Rt. Hon. John Diefenbaker, Prime Minister of Canada, "The free world should let the U.S.S.R. know and let the peoples behind the Iron Curtain know, that the Christian conscience of the Western powers believes in the liberation of these peoples and of their right to free elections "

Hon. M. Starr, Minister of Labor: "We are greatly concerned in the welfare of our kin behind the Iron Curtain and for that reason we must not forget them. We wish them well and trust that their aspirations for freedom and independence may soon be realized."

Rev. Dr. B. Kushnir, President of the Ukrainian Canadian Committee, "Let us lift up our hearts! Let our spirits draw sustenance from our historic past so that we may experience so much more fully the joy of this memorable event."

Stephen Juba, Mayor of Winnipeg, "As Canadians we are proud of our heritage. Let us at this time renew our pledge to join with all freedom-loving people and re-dedicate ourselves to the principles of justice and equality for all."

Premier of Manitoba, Douglas Campbell, "The contributions made by the Ukrainian settlers to the political, argicultural, cultural, professional and economic life of this ciy, province and Canada have been outstanding. That belief in freedom and independence which inspired the formation of the independent Ukrainian nation in January, 1918, and guided its destiny during its existence, has made their contribution to the life of this country all the more significant. I am pleased to join this throng on the occasion of the worthy celebration of Ukrainian independence which was built on our principles of freedom. It is a privilege to join with you in these ceremonies. My warmest greetings and best wishes to all of you."

M. Liwyckyj, chairman of the Ukrainian National council, "The might of Soviet imperialism will one day collapse and all the countries under its domination will be free."

Greetings were also extended on behalf of the Croations by Peter Stankovic; on behalf of Byelorussians, by V. Hucko; and on behalf of Slovaks by Joseph Kutka who said, "I believe that as the day follows the night, the Ukraine and other enslaved countries under Soviet domination will regain their freedom." **Halia Hawryluk-Charney**

ВІСТІ СФУЖО

КОНҐРЕС СФУЖО

У листопаді ц. р. сповнюється десять літ від тієї хвилини, коли на Світовому Жіночому Конґресі у Филаделфії засновано Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій. Українське зорганізоване жіноцтво об'єдналось у ній для репрезентації перед світом та у власній громаді.

Десять літ — це невеликий шмат часу у житті нашого народу. Але в обличчі сучасної дійсности, багатої у протиріччя — це важливий етап. Поневолення нашої Батьківщини і наші завдання у вільному світі стали головними напрямними нашої праці. І в розв'язці цих проблем, у здобуванні шляху пробігли цих десять літ.

Час уже провірити це! Не тільки розглянути осяги та поділитись досвідом із пройденого шляху. Але усвідоминити собі сучасну політичну ситуацію та її головні напрямні. В тій цілі управа СФУЖО намітила скликати конґрес у травні 1959 року. Зібрати делеґаток від усіх своїх членів-організацій у Ню-Йорку, щоб пізнати основніше їх проблеми та устійнити спільно наш шлях на майбутнє. Місцем конґресу устійнено Ню-Йорк, як найбільший центр нашої еміґрації.

Колеґія СФУЖО вже розпочала підготову. Розіслано обіжник у справі конґресу, основано кілька комісій, що мають підготувати матеріял. Підготовляється нарада нової управи СФУЖО для устійнення тез конґресу.

Також членки-прихильниці СФУЖО, що так схоче піддержують цю працю, зможуть взяти участь у конґресі. Конґрес стане з'їздом всіх активних жіночих сил у вільному світі та виявом їх свобідної думки.

ВИБОРИ УПРАВИ СФУЖО

Впродовж 1957 р. працювала номінаційна комісія СФУЖО над переведенням виборів. Підготувавши листу кандидаток, розіслано її членам-організаціям до одобрення. Щойно одержавши ухвали, номінаційна комісія устійнила остаточну листу управи, яку ще раз розіслано до вгляду членам-організаціям

До нової управи увійшли:

Голова СФУЖО — п-ні Олена Залізняк, Монтреал, Канада. Містоголови — пп. Олена Лотоцька, Филаделфія, Павлина Різник, Ню Йорк у ЗДА, Катерина Кравс, Оттава, Стефанія Савчук, Торонто, в Канаді, Ніна Коваленко, Париж, в Европі, Ольга Горачук, Курітіба, у Південній Америці, Ірина Пеленська, Сидней, в Австралії.

Секретарки — пп. д-р Наталя Іщук-Пазуняк, заступниця д-р Іванна Мірчук-Ратич, англомовна — Анастасія Вокер.

Почесна секретарка — п-ні Марія Дима, Канада.

Референтки: Зв'язків — пп. Л. Бурачинська, заступниця Олена Процюк. Культ.-освітня — д-р Софія Карпінська. Виховна — п. Тетяна Горащенко. Фінансова — п. Ірина Павликовська. Касирка — п. Олена Чехівська. Суспільна опіка — пп. Амалія Рублева, заступниця Ольга Павловська. Організаційна — п. Марія Біляк. Статутова — п. Іванна Рожанковська. Жіноча праця — п. Олена Трофимовська. Студії підсовєтського життя — Олександра Сулима. Преса й видавництво — п. К Ґардецька. Народнє мистецтво — п. Степанія Пушкар.

Члени управи: пп. Ніна Онацька й інж. Зінаїда Витязь.

Контрольна Комісія: пп. Катерина Пелешок, Євгенія Ситник, Анастасія Хариш.

Президія СФУЖО знаходиться в Канаді, де діє голова і кілька членів Управи. Секретаріят СФУЖО міститься у Филаделфія, де діє Колеґія СФУЖО під проводом містоголови п. О. Лотоцької. Тут працює канцелярія СФУЖО, яка веде листування і за вказівками Президії і Колеґії виготовляє всі матеріяли СФУЖО.

IV КРАЙОВИЙ З'ЇЗД СУА

IV Крайовий З'їзд Союзу Українок Австралії відбувся 14 і 15 вересня м. р. в Мелборні, в залі Українського Дому, з участю делеґаток 5 стейтів Австралії, членок СУА і запрошених гостей.

З'їзд відкрила голова СУА, п. Марія Осідач молитвою в приявності делеґаток, представника Української Католицької Церкви, о. д-ра Прашка, Союзу Українських Організацій Австралії, мґра Присташевського, Центральної Української Шкільної Ради, проф. Нитченка, Управи Українського Театру ім. Л. Курбаса, п. І. Залеської, СУМ, п. Дзісь, Української Громади Вікторії, інж. Б. Шемета, НТША, мґр. І. Пеленської, преси — "Вільної Думки", п. Булки і "Українець в Австралії", п. Ігнатієва, Українського Червоного Хреста, п. І. Гриневич. Письмові привіти наспіли: від Управи СФУЖО, п. Олени Процюк, о. прот. Теодоровича, арх. Сильвестра, Сестрицтва УАПЦ в Сиднеї та ін.

Однаково представники українського духовенства, як і громадянства підкреслювали у своїх зверненнях суспільні й виховні ідеї української жінки і вкладали на неї відповідальність за національне обличчя дитини.

Голова, п. Марія Осідач, привітавши приявних, передала провід З'їзду Президії, в склад якої ввійшли: пп. Ірина Пеленська — предсідниця, Ірина Хом'як — зас. предсідниці, Марія Осідач — член Президії та секретарки: Антонина Війтович і Євгенія Булка. До Почесної Президії увійшли о. д-р Прашко, голова СУОА, п. Л. Гаєвська, п. А. Голобродська, Венґльовська, Шуст і Климишин. На прохання предсідниці З'їзд вшанував пам'ять 500 ге-

роїнь Кінгіри, пок. голови СФУЖО, О. Кисілевської, пок. членок СУА: д-р Молодовець, Гіммельрайх і Гарасимів.

Після вибору комісій — верифікаційної, резолюційної і матки, наступило звітування Головної Управи і Стейтових Управ СУА. В суботу вичерпано порядок нарад І. ч. З'їзду і приступлено до дискусії над звітами.

В неділю делеґатки і членки взяли участь у Богослуженні в Українських Церквах. Під час Богослужения в українській кат. церкві о. д-р Пращко і о. Сполітакевич відправили молебен в намірені З'їзду СУА. У слові до вірних о. д-р Пращко з'ясував завдання жіночої організації як остої моралі родини й виховного чинника молодого покоління.

Після спільного обіду продовжувано наради дискусією над звітами, пляном праці, доповненнями до статуту і резолюціями. Після уділення абсолюторії уступаючій Управі представницею Контрольної Комісії п. О. Фітьо вибрано нову управу, яку очолила п. Ірина Хом'як з Мелборну. Головою Контрольної Комісії вибрано п. Марію Осідач, а головою Мирового Суду п. Антонину Голобродську.

І. Пеленська, прес. реф. СУА

З НОВИХ ВИДАНЬ

МУЗАМ І ЛЮДЯМ

Ол. Неприцький - Грановський: ІСКРИ ВІРИ. Поезії, том 5, Нью Йорк — Париж — Сен Пол 1953, стор. 144.

ОСІННІ УЗОРИ. Поезії, т. VI, Нью Йорк — Шікаґо, 1957, стор. 144.

Два чергові томи поезій Ол. Неприцького-Грановського під вимовними символічними титулами.

Цікаве явище: журнали різних напрямків на цьому континенті передруковують його вірші. Отож, тут можемо говорити про **практичну** їх сторону. Ці поезії перш за все **зрозумілі**, щирі, природні, з різнородною тематикою, сказати б, — від зорі до атома, — все, чим живе **кожна людина**, а зокрема українська людина.

Це не модно-сезонові вірші. Вони мають дані ввійти до клясичної української поезії. Їх передруковують журнали церковно-релігійні, політичні, універсальні, літературні. Це знак, що їх **читають**. Вони є того типу, що широка громада воліє чути на різних імпрезах; їх читатиме т. зв. "сіра людина", і здивується, що вона, хоч не належить до "вибраних" і фахівців літератури, так само розуміє це, що автор говорить, і кожен з таких знайде щось для себе, — така різнородність тем.

Це **практична** сторона поезій.

* * *

А однак поезії Олександра Неприцького-Грановського створені... не для дітей.

З цього треба почати **теоретичний** підхід до них.

Почнімо з історії.

Ан. Ніковський — у статті "Українська література в 1913 році" (Журн. "Літературно-Науковий Вістник, кн. І., 1914 р.) говорить, що вже тоді почалося переключення української літератури з національно-народницьких на **світові** ("вселюдські") рейки. Цей процес він розуміє не як революційний злам, а як еволюційний.

Ця "світовість", **універсальність,** — то початок української модерної літератури. (Яр Славутич у посібнику до історії української модерної літератури початок її модерности датує точно 1920 роком, себто визначує гостро-лінійну межу зламу в часі).

Одне застереження: Як довго поети пишуть національною мовою, виховані в національному середовищі і належать до своєї раси, так довго їхню "універсальність" я вважатиму як умовне поняття, не абсолютне, не зважаючи на інтенції чи заяви самих цього напрямку поетів.

У **вищезазначеному сенсі терміну** Ол. Неприцький-Грановський у своїй першій стадії творчости показує себе **універсалістом** (твори: Тихо на озері, тихо" (1911), "Чого сумний" (1912), "Осінь у горах" (1917) і ін.). Порівняймо універсалістичні твори Неприцького-Грановського під датами 1911-1912 рр., і побачимо, що вони лежать ще перед 1913 роком, коли А. Ніковський говорить про прояви модерности в українській літературі.

Отож, Ол. Неприцький-Грановський належить до тих нечисленних **найперших** ініціяторів української модерної літератури, і тільки він, якому 1957 року сповнилося 70 років життя, єдиний у західній гемісфері остався в живих з-поміж плеяди основоположників української модерної літератури.

Дякуючи цьому, що він вийшов на еміґрацію, і по наші дні творить **свобідно,** тільки на матеріялі його творів можна найповніше досліджувати різнородні хвилювання в процесі **життя** української модерної літератури.

Це, коротенько, — **історична** сторона справи.

* * *

Розвитковий процес у літературній ідеології в творчості Неприцького-Грановського настільки складний, коли його розглядати науково, наскільки він показується простим, якщо обмежитися механічним, політично-практичним підходом до справи.

Тільки для ілюстрації свого розуміння методи досліджування цього питання послужуся тут такою схемою:

Перша стадія. — Поет — родимий ідеаліст і романтик — спостерігає існування **зла.** Але це **зло** в нього не конкретне явище, а тільки його **ідея** і то **універсальна,** понад простори і часом, отже **абстрактне** зло, в романтичному серпанку, може бути "заколихане зло", уявляє собі поет. Його ж спротив злу споглядально-пасивний:

"Тихо на озері, тихо, —
Спить заколихане лихо". (1911).

Друга стадія. — Поет конкретезує **зло** і специфікує його як **усяке поневолення, але все ж таки універсальне.** Одночасно, від пасивного співчування жертвам зла і уявлення про можливість "заколихати лихо", поет переходить до переконання, шляхом досвіду, **що зло-неволю можна,** і треба, знищити тільки **боротьбою** з ним:

"За волю
Кров проллєм! Де світло, там і тінь!"
("Тіні". Журн. "Нова Україна", травень, 1923 р.).

Третя стадія. — Поет дедалі конкретизує явище зла-неволі. За його серпанком, як абстрактної ідеї, він бачить його **живу** постать: терпіння України в неволі; і так з універсального воно окреслюється в українському просторі, і туди треба спрямувати зброю боротьби зо злом-поневоленням:

"Чуєш? Брат на поміч нас зове!?"
("В цій благородній чужині", 1948 р.).

Цю схему подаю тут із застереженням, що дати віршів, з яких узяті цитати, не потрактовані як **границі** переходу з однієї стадії в чергову. Я послужився репрезентативними цитатами, що ілюструють ідеологію в усій широті кожної стадії, які могли починатися значно **ранішими** датами, ніж ці, що подані під **моїми цитатами.**

* * *

Поет — природний **лірик,** якщо взяти до уваги факт, що більш суттєвою є **внутрішня** ознака ліризму, ніж зовнішня. Щодо зовнішньої сторони, то, безперечно, вислів не надто наснажений емоційністю; вирішує тут природа поета (більш імпресивна, ніж експресивна), а також літературна метода — споглядання на **ідеї** речей, не на змислові речі, і це не сприяє **емоційності.**

Внутрішня ознака поетового ліризму — сильна: він має нахил від себе подавати свої ідеї, і то **власні ідеї,** закономірно поєднані, з узагальненнями.

Поезії, що маю під руками, свідчать, що поет намагається уникати ліризму. Може здеґустований надмірною патетикою деяких модерних ліриків, що їх експресія інколи показується ознаками істерії, поет силою відштовху шукає клясичного спокою.

Поет романтик від початку до кінця: колізія між поетовим **я** і **життєвою дійсністю** в нього загальна. А головно — роздвоєна в просторі, і при тому підроздвоєння між дійсністю і візією: поет на чужині своїм тілом, а в Україні — душею, і то, розуміється, в **візії** України вільної. І роздвоєння в **часі:** тілом поет живе **тепер,** а **душею** — в минулому України.

І пробує боронитися сам перед собою:

"Небезпечно все жити минулим
І зітхати за тим, що було", (1950 р.).

* * *

Політично-програмових творів у Неприцького-Грановського значно менше, ніж у більшости українських модерних поетів між обома світовими війнами на захід від Збруча.

Коли за ідею свого твору Неприцький-Грановський бере готову політично-програмову концепцію, то він, хоч і зменшує обсяг праці, редукуючи її до творення тільки в ланці **форми,** в яку ця готова ідея втілюється, — в таких випадках тим більше уваги звертає на форму.

Це дуже важке завдання — готову ідею, яку вже читач і без того знає, подати в поезії так, щоб за оригінальною її мистецькою формою **вона видавалася** читачеві творчим продуктом самого поета.

А все таки Ол. Неприцький-Грановський показує можливості такого успіху у творі "Пробудження", де ідеологією править адоптована готовою концепція розвалення російської імперії, і визволення поневолених народів під проводом України (український месіянізм).

Стиль автора тут цікавий — щось в роді, сказати б, "реалістичного імашинізму": сюжет в рухомих образах, що складаються на живу картину. — Якщо б поет був більше довірився читачеві, і не підсказував йому політичними формулами значення цих образів, читач, безперечно, сам собі виловив би з образів цю ідеологію. А при тому вагався б: чи поет мав на думці цю ідеологію, чи малював тільки образи, не думаючи про цю політичну програму, а вона якось уклалася сама собою, і може її автор сам не добачив?

У деяких з політичних віршів поет частково не уникнув overworked words: "кличі", "мечі", "терор жорстокий", "жах", і т. п. ("Америці"). Політичне мислення сильно асоціюється з публіцистикою, і в тому велика небезпека для психології творчости: публіцистична термінологія просто непомітно проникає у твір.

Художнім засобом поета з природи є не лексичні можливості, а **фіґури.**

Головно у фіґурах він майстер, а дальше — проявляє можливості в образності віршового вислову, напр. оригінальна синтеза **перенесення з протиставленням** ("Не я, ні ти").

Лексика ж поета у своєму основному фонді літеральна. Створити художню форму словами в їх прямому значенні — не легка річ. Але хто її створить, той досягає чималого ефекту: це немов природно-гарна, не штучно прикрашена, постать діви.

Ол. Неприцькому-Грановському це вдається, і тому йому тим більше треба пильнуватися зношених слів.

Поет знає, про що йдеться, — про психологію мови. Тому в нього помітний 'священно-табуїм": він не надуживає назви "Україна", щоб не збудніла. Але заступлення його терміном "Батьківщина" у мистецькому творі небезпечне, поскільки цей термін асоціювався з журналістичним стилем.

І так, напр., просто вірити не хочеться, що вірш "Гукайте їх" — політичний (але не програмовий). Щоб це був чисто художній твір, слово "Батьківщина" я в ньому замінив би якоюсь свіжою перифразою.

Поет має дар **фонічного** засобу художньої виразности. Може тільки в "Пісні русичів" спроба експериментації була надто рисковною, аж до загрози футуризму.

Натомість в індіянських мотивах художня фо-

ніка, головно у звуконаслідуванні природи — вдачна своєю примітивною природністю.

Взагалі індіянські мотиви — це чудові речі. Року 1923-го О. Стефанович обдарив був нас небуденним поетичним твором із сфери екзотики — "Пісня Чукчи". А тепер Ол. Неприцький-Грановський обдарував нас жемчугом екзотики "Тінь її". Це образ із еха й тіні, — здається в очах зникає, але він живий, реальний.

Я — Батьківщина - Світ, це тріяда в літературному світогляді поета. Яке відношення між ними? З жалем мушу сказати, що не знаю всього доробку поета, як **творця,** і як **людину.** В такій ситуації було б рисковно говорити про літературний світогляду, який, як правило, являє собою частину всього світогляду поета, як **людини.**

Ставлю це питання не випадково, а у зв'язку з шуканням критерія для визначення літературно-ідеологічного "вірую" поета. Адже в обох збірниках наявний широкий діяпазон — між двома бігунами: універсалістичним і націоналістичним. І в поетовому я вони знаходять якесь поєднання.

Чи діялектика світу й батьківщини в поетовому я може бути вияснена формулою: **цілість у частині, а частина в цілості,** — це питання, перед яким мусить стати майбутній критик усієї творчости поета.

На жаль, його, як поета, покищо відкрили тільки **читачі,** і я себе вважаю за одного з них, і то не конче з сентименту до поета, як свого близького сусіда з Волині (це окрема справа), а з уваги на живий інтерес до його творчости.

Юр. Мулик-Луцик

———o———o———o———

ЛЮБОМИР КУЗЬМА

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВА ЛЮДМИЛИ МОРОЗОВОЇ І СЕРГІЯ ЛИТВИНЕНКА

Після двох років це друга з черги вистава обох мистців, яка була відкрита в Українському Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку від 29-го грудня 1957 року до 19-го січня 1958 року.

Людмила Морозова виставила **86 картин,** з яких 76 це надбання останніх двох років, а 10 (шкіци з Берхтесґадену) належать до давнішого періоду її творчости. Кількісно перше місце займають краєвиди, потому йдуть портрети, квіти і т. зв. композиції або радше шкіци до композиції релігійного характеру.

Загальний тон вистави це мерехтлива гра барв численних краєвидів. Майже виключна концентрація на барві в імпресіоністичному сенсі витворює деяку поверховність цих фрагментів природи, хоч не бракує серед них і речей глибше обдуманих і підтягнених на належну висоту, як ось "Весна" (свіжий акорд хмарного неба, зелені, червоних дахів), або "Ботанічний город". Велика кількість і надмірна легкість цих малюнків збільшує небезпеку переспіваної теми "потічків і кущиків" і не меншу небезпеку "вапняних" імпресіоністичних гам (дуже розбілених без рівноваги темних тонів). Десять шкіців з Берхтесґадену звертають увагу ліричним настроєм у майже мініятюрних форматах.

Серед портретів треба ствердити значно вищий позем. Хоч і тут трапляється подекуди соняшне мерехтіння на спосіб краєвидів, але композиційне і психологічне поглиблення переважає. Вік портретування, як фахової спеціяльности, минув, і сьогодні портрет служить, як претекст до компонування мистецької цілости, якої тема — зображення людини, евентуально серед відповідного оточення. "Портрет еспанської дівчини" у чорній гамі, незвичній для цієї мисткині, — "Шкіц" (краще назвати б "Портрет молодого чоловіка"), — та три автопортрети: вдумливий "Автопортрет із зеленою вазою", сірий, субтельний "Автопортрет з палітрою" і скомпонований у дусі старих майстрів "Автопортрет у червоному капелюсі" — доводять, що Морозова має перед собою більші можливості, ніж барвисту декоративність: а саме поглиблення мистецької проблематики психологічним моментом та збільшенням формальної дисципліни.

Одна з її улюблених тем це розкішні букети квітів. Сильне палахкотіння їхніх барв інше, як у краєвидах. У цих пурпурових, синіх, фіялкових тонах відчуваємо щось із повні й буйности життя природи, добачуємо символіку інтимних людських і рослинних (як сказав би Антонич) почувань. "Польові квіти", "Троянди" зближаються до максимальної експресії, яку вдалося мисткині видобути з цієї теми.

Треба жалувати, що релігійні композиції показано у стадії шкіців. Вони відзначаються самостійним підходом, як твори не роблені на замовлення, але винесені з душі. Такі твори треба б привітати, бо досить маємо сьогодні того псевдовізантійського церковного малярства, робленого за готовими взірцями, яке лишає нас холодними в душі. На цій дорозі індивідуального підходу до вічних релігійних тем існує можливість новости й оригінальности, покищо тільки започаткована в цих сімох шкіцах, але й це приємно бачити, а дальшу еволюцію в цьому напрямі заповідають такі речі, як синє "Розп'яття", або "Воскресіння", та інші.

Шість скульптур Сергія Литвиненка стверджують уявлення, яке маємо про цього мистця з попередніх вистав. На жаль, мале число експонатів не дає досить матеріялу для ширшої аналізи. Три портрети в техніці паленої глини це солідніші речі. "Гетьманівна" це портретна композиція з деякою монументальністю, що випливає зі стилізації пропорцій. "Портрет Косаренка-Косаревича" своїм твердим, вузловатим виразом нагадує не то маску, не то обличчя староримського борця, цей характер маски свідомо підкреслений у гіпсовій "Масці". Крім цього, мистець виставив ще один жіночий портрет та два композиційні шкіци.

ПРО ДОБРЕ ВИХОВАННЯ

1) Чи на формальному прийнятті чоловік сидить поруч жінки?

Звичайно ні.

2) Коли подається кактейл чи юшку (суп) у горнятках, а на столі вже є розложені великі плиткі тарелі, то чи треба вживати підставок до горнятск, чи ні?

— Обов'язково треба.

3) Яка є різниця між "сапер" і "динер"?

— Різниця полягає в меню. Коли подається: зимне м'ясо, салати, десерт і каву у великих горнятках — тоді це "сапер". Якщо ж меню складається із: приставок (епитайзерс), гарячого м'яса, городини, салат, десерту і кави у малих горнятках — тоді це є "динер".

4) Яку юшку подається на "сапер", а яку на "динер"?

— Ґусту на "сапер" і легку (росіл або консоме) на "динер".

5) Чи можна подавати каву на чайному прийнятті?

— Чай є традиційний. Одначе в нинішніх часах можна подавати й каву.

6) Чи коректно є подавати страву на тарілках з переділками?

— Так. Модерна господиня може користуватися всіми уліпшеннями кулінарної культури, щоб техніку прийнять упростити і скоротити до мінімум.

7) Коли паперові серветки є "табу"?

— На зовсім формальних прийняттях. При всіх інших нагодах вони є в доброму тоні.

8) Як довго по вечері повинні гості сидіти?

— Як довго вони мають тему цікавої конверзації. В кожному разі найменше годину, хіба що хтось спішиться до поїзду.

9) Котре є важніше місце: те, де сидить господар, чи те, де сидить господиня?

— Те, де сидить господиня, бо вона є головою стола. Господар є головою хати.

10) Якщо подається два вина, то які є в доброму тоні?

— Шері і шампан — як вечеря (обід) починається супом; біле бурґундськ і шампан — коли починається острицями чи іншою рибою.

11) Як багато вживати напитків для гостей?

— Так багато, скільки потрібно, щоб утримати добрий настрій. Надмірність алькоголю замінює всю приємність у несмак.

12) Що робити, коли господиня забуде подати ложечку до цукру?

— Ужити якунебудь, але чисту, не мокру. Ніколи не брати кісткового цукру пальцями.

Віра Ке.

ПЛЕКАННЯ СТІП

Кажуть, що плекання краси починається від "стіп до голови" в тому порядку... І це правда, бо кому хочеться робити приємну міну й погідно усміхатися, коли печуть стопи та докучають нагнітки?

Найчастішою причиною лиха (яке звичайно постає з дрібниці) це затісні черевики. В кого ноги опухають, найкраще купувати взуття під кінець дня. На закупи чи в подорож вбирати найвигідніші черевики, найкраще на середньому закаблуку та добре приношені, до яких ноги звикли.

Під час подорожі добре є пройтися на зупинках та користати з кожної можливости, щоб піднести стопи до гори і в той спосіб побудити циркуляцію крови. Для осіб, яких зайняття вимагає постійного перебування на ногах, добре змінити черевики з високих на низькі закаблуки, чи навпаки, для відпруження м'язів.

Якщо печуть стопи, добре змінити панчохи два рази денно та спробувати такі середники: порошок до ніг, алькоголева чи колонська вода до натирання, часте мочення в соленому розчині (Epsom Salt) та масування.

Плекання стіп вимагає більше реґулярности як самого часу. Звичайно вистачає ½ години що два тижні на ґрунтовний педікюр. До цього потрібно: щіточка до нігтів, кусок пумісу (Pumice stone), дерев'яні пильнички (emery boards), патичок з помаранчевого дерева (orange stick), вата, ножички, плин до усування шкурки на нігтях та олійок (cuticle remover and cuticle oil), крем чи плин до тіла, рушник і мило.

Спосіб діяння: Намочити ноги в миляній воді на 10 хвилин, або й довше. Після цього відшурувати щіточкою наскірок на нігтях та всі шорсткі місця. Сполокати та висушити ноги. Відсунути наскірок з нігтів патичком, якого кінчик треба обмотати ватою та мачати в плині до усування нашкірка. Також вичистити в той самий спосіб суху шкуру під нігтями, що спричиняє тиск на нігтях чи пальцях. Намоченим пумісом легко натирати нарости та шорсткі місця. Нігті втинати рівно (заокруглені нігті часто вростають в шкуру), та вирівнювати пильничком. Знову сполокати та висушити ноги.

Лякерування: Розділити пальці рольками вати, накладати 3 верстви лякеру для найкращого та довготривалого ефекту. Кожна верства повинна висохнути перед накладанням наступної. Лякер накладати від підстави нігтя до кінця.

Притишені коральові та блідорожеві краски надаються краще, як яркі чисті кольори і не так скоро пізнати, коли починають лущитись.

Коли лякер засох, треба натерти нігті олійком, щоб затримати м'якість та податливість.

Накінець намасувати стопи плином чи кремом до тіла обидвома руками, починаючи від пальців аж до колін. Закінчити педікюр 10 хвилинним піднесенням стіп до гори... Після цього можна "ходити по хмарах".

Є. Янківська

РОЗМОВА ЦЕНТРАЛЬНОЇ УПРАВИ ОУК ІЗ СВОЇМИ ВІДДІЛАМИ

Час біжить стрілою! Різдвяні дні за нами... За нами зустріч Нового Року...

Ми вийшли на шлях обов'язків, на шлях праці, що простелює нам розуміння приналежности до Організації Українок Канади. Тож із усміхом підемо назустріч у новому звітовому році всім цим плянам, які ми прийняли у зміст своєї діяльности і для яких з повною витривалістю зуміємо працювати, щоб стати до звіту по совісно виконаному цілорічному труді.

То ж з Новим Роком, з новими силами до праці!

ЦУ ОУК цією дорогою складає всім уступившим Управам Відділів ОУК подяку за всі труди, які вони виконували впродовж року чесно та совісно.

Всі нововибрані Управи вітаємо щиро та бажаємо їм повних успіхів у їхніх зусиллях для росту нашої Організації.

Зимові місяці січень, лютий, це місяці напруженої праці на відтинку організаційно-культурно освітньої діяльности.

В січні Відділи ОУК ліквідують всі свої довги супроти ЦУ ОУК, а це: бюджети, членські внески. Провірте свої довги і швидко вирівняйте їх. Нові Управи Відділів не повинні перебирати грошевих задовжень із попередніх років. Обов'язком уступаючих Управ передати господарку Відділу чисту без довгів.

Місяць лютий — це час, в якому кожного року приходимо з поклоном Жінкам-Героїням, зокрема Патронці нашої Організації, а також сл. п. О. Телізі — героїні діла та слова. В цьому році, святкуючи 40-річчя від проголошення самостійности та соборности України, згадаймо всі ці славні імена наших жінок, що впродовж етапу 40 років збагатили плеяду українських героїнь, що жертвою крови та геройського діла показали поколінням шлях до волі.

Вшануймо гідно жертву крови наших сестер, згадаймо їх імена з побожністю, любов'ю і вірою, що їхня смерть прискорить час зриву до волі. За їхні геройські пориви відплатім невсипущою працею для цих ідей, які вони залишили нам як вічні заповіти!

В 1958 р. відбудеться Крайова Конференція ОУК! Вже готовіться до неї! Надсилайте своєчасно річні звіти, щоб ми могли виготовити загальний звіт праці наших Відділів, намічуйте делеґаток на Конференцію, підсумовуйте напрямні діяльности нашої Організації, словом готовіться до дискусії зв'язаної із проблемами організаційної діяльности!

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛІВ ОУК

ЕДМОНТОН, АЛТА.

НАРАДИ ОУК ПІД ЧАС З'ЇЗДУ УНО І БО ЗАХ. КАНАДИ

Користаючи з нагоди З'їзду УНО Західньої Канади, що відбувся від 12 до 14 жовтня 1957 р. в Едмонтоні, зорганізоване жіноцтво в рядах ОУК відбуло свої окремі наради в понеділок, 16 жовтня.

Наради відкрила містоголова ЦУ ОУК, п. Ірина Суховерська. Після вшанування однохвилинною мовчанкою патронку організації, сл. п. О. Басараб та всіх героїнь-українок, пані Суховерська привітала гостю - бесідницю від ЦУ ОУК, п. Євгенію Ситник, делеґатку від саскатунського Відділу ОУК, п. Галину Дершко, членок-ювілятог, пп. К. Піттел і К. Огінську, що напередодні дістали пропам'ятні грамоти за 25-літню працю в ОУК та всіх присутніх на нарадах. На предсідницю нарад обрано п. Г. Дершко, п. І. Суховерська залишилась у президії як секретарка.

Головну промову виголосила 1-ша містоголова ЦУ ОУК, п. Є. Ситник. З'ясувавши організаційну працю ОУК, її цілі й завдання, п Ситник звернула особливу увагу на потребу пожвавлення праці Відділів ОУК та подала практичні поради переведення в життя своїх міркувань. Далі присвятив багато уваги існуючим ділянкам праці ОУК, закликала до підтримки УЗХ, контесту УВФ, "Ж. С.", зупиняючись найдовше над альманахом ОУК, та здобуттям фондів на покриття його видання.

Після доповіді п. Ситник вив'язалась жвава дискусія, в якій взяла участь також присутня на нарадах відома українська діячка, п. Ірина Павликовська. У висліді нарад рішено звернути окрему увагу на поширення організаційного життя на Заході Канади та в тій цілі обрано дві організаторки на Західню Канаду, а це пп. Галину Дершко з Саскатуну та Олександру Єндик з Едмонтону.

Виховування рідно-шкільної молоді і молодих членок ОУК, само-освітні і дискусійні вечорі, передачі по телевізії і радіо та можливості переведення цих ділянок у життя були дальшими темами дискусії. Наміченням пляну праці для обраних організаторок закінчено цікаві наради зорганізованого жіноцтва в рядах ОУК Західньої Канади.

ВИНДСОР, ОНТ.

ВШАНОВАНО МАРКА ВОВЧКА

В неділю, 27 жовтня м. р. в Українськім Національнім Домі, заходом Відділу ОУК вшановано 100-ліття появи "Народніх оповідань" Марка Вовчка. Підготовкою свята зайнявся культурно - освітній комітет, до якого входили пп. І. Зелена, Я. Лозинська і Ю. К. Яворська.

Портрет Марка Вовчка був гарно прибраний вишитими рушниками і квітами.

Пані Ю. Мудра, голова Відділу ОУК відкрила свято, пояснюючи ціль святкування, а п. Ірина Зелена відчитала гарно опрацьований і цікавий реферат. Відтак слідувала деклямація Вадима Лозинського "Марко Вовчок у Парижі". Танок виконали членки МУН: Оксана Голдун, Ґеня Сироїд, Оля Яворська і Орися Бучинська. Сольо на піяні виконав Артим Лозинський. Івасик і Леся Яців, діти д-ра і пані Яців, також брали участь у програмі і гарно вив'язалися в деклямаціях і в співі. Їх батькам належиться справді велике признання за гарне виховання своїх дітей, бо малий Івасик має тільки 4 роки, сестричка Леся 6 років, а вже обидвоє є учнями Рідної Школи.

Пані Ю. К. Яворська закінчила свято. Вона дякувала присутнім за участь і закликала до читання творів М. Вовчка.

По закінченні програми членки подали чай і перекуску присутнім гостям.

Анна Войтович

З ПРИВІТАННЯ НА "Ж. С."

В неділю 17 листопада м. р. родина і приятелі п-ва Павла і Теклі Масних зійшлися, щоб побажати їм щастя в новій хаті. Перша ввійшла в хату п. Тяжка, кума п-ва Масних і привітала їх чудово вдекорованим тортом, на якому було написано "Боже щасти ваш дім". Відтак о. Кутний посвятив дім і провів молитву до вечері, яку приготовили батьки і братови п-ва Масних.

Господарем церемонії був п. Мудрий. Він попросив до слова п. О. Тяжкого, який зложив п-ву Масним побажання і вручив дарунок від усіх присутніх. Також батько і мама п-ва Масних бажали щастя і здоров'я своїм дітям і внукам у новій хаті.

При гарній забаві гості не забули за нашу пресу і зложили $46.00, з чого призначено на "Жіночий Світ" $16.00.

Всім жертводавцям щира подяка, а п-ву Масним многих літ.

Присутня

З ІМЕНИН НА "Ж. С."

У дні 9 січня 1958 р., на третій день Різдвяних Свят (Степана) ближчі знайомі і приятелі в числі понад сто осіб прибули до п-ва Ярослави і Степана Лозинських, щоб привітати господаря дому з нагоди іменин.

Степан Лозинський родом з Куликова (коло Львова), по фаху правник, одружився 1940 року з панною Ярославою з роду Періг зі Львова. Воєнна хуртовина змусила п-во Лозинські опустити рідні землі та загнала їх у табори в Австрії, де перебули 4 роки. До Канади, до міста Вінніпеґу, приїхали 1948 року, а по двох роках прибули до Виндсору, де перебувають по сьогоднішній день.

П-во Лозинські є взірцевими працівниками як на церковній так і на народній ниві. Пан С. Лозинський є головою БУК, а також членом УНО. Пані Я. Лозинська, по фаху вчителька, з приходом до Виндсору, провадила Рідну Школу при Т-ві "Просвіта", а відтак при Філії УНО. Вона є активною членкою при Українській Католицькій Церкві та у Відділі ОУК. П-во Лозинські мають двох синів, Артима і Вадима.

Предсідник вечора, п. Андрій Ґренюк покликав о. пароха М. Горошка, який по переведенні молитви, висловив щиру подяку та признання п-ву Лозинським за їх працю при католицькій церкві.

Від організації УНО зложив побажання голова Філії УНО, п. Б. Зелений, від ОУК п. Ю. Мудра. Д-р П. Сайкевич переповів у коротці історію життя п-ва Лозинських.

Глибоко зворушені п-во Лозинські зложили присутнім щиру подяку за зроблену їм честь та за дарунок, що його передала від приявних п. Стефанія Ґренюк.

З цієї нагоди п-во Лозинські зложили на сироти в Европі $5.00. Крім того переведено збірку на українську пресу, яку розділено по рівній частині на "Нашу Мету", "Жіночий Світ" і "Новий Шлях". Збіркою зайнялися пп. Стефанія Ґренюк і Марія Косіковська. Жертвували: по $3.00 — п-во Я. С. Лозинські; по $2.00 — о. Горошко, пп. Юліян Попович і Н. Ґураль; по $1.50 — д-р П. Сайкевич; по $1.00 — пп. В. Войтович, Р. Сторощук, О. М. Косіковський, А. Ґренюк, Н. Нікон, В. Решітник, С. Бучок, І. Голдун, Юлія Мудра, О. Дуткевич, Й. Кріґель, Т. Хапський, А. Даниляк, С. Корбан, С. Лисий, В. Дужий, П. Назаревич, В. Мусій, Д. Хапський, В. Шраєр, І. Макогон, С. Кікош, Й. Войтович; незнаний — 25 ц.

Щира подяка всім жертводавцям, а п-ву Лозинським щастя і здоров'я в їхній праці, хай їх мрії сповняться та Бог благословить.

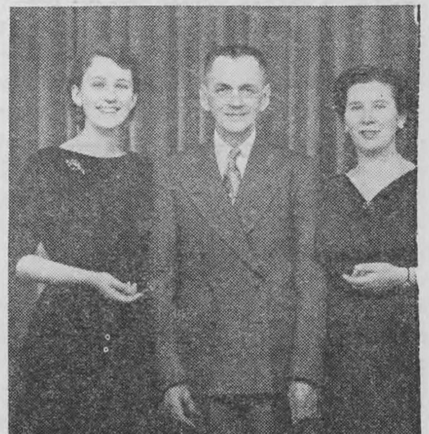
О. М. Косіковський

ГЕМИЛТОН, ОНТ.

З ЮВІЛЕЮ НА "ЖІНОЧИЙ СВІТ"

День 23-го листопада 1957 р. залишиться незабутнім для п-ва Миколи і Марії Гарманських.

До Українського Національного Дому зійшлися родина та при-

П-во Микола і Марія Гарманські з донечкою.

ятелі, щоб разом з ними відсвяткувати 25-ліття їхнього подружнього життя. Ініціяторами цього свята були з Гемилтону пп. С. Павчук, А. Литвин і з Торонта пп. Л. Крук, А. Вовк і Н. Винявська. Господарем вечора був п. М. Корчовський.

Привітавши ювілятів, п. Корчовський попросив гостей до вечері, а по вечері перевів програму, покликаючи до слова сестри ювілятів, дружку, дружбу, сельчанів та близьких приятелів. Годиться згадати, що заля була заповнена гістьми як з Гемилтону, так і з-поза міста, аж з Торонта, Ошави, Киченер та Ґримзбі, Онт.

Всі щиро вітали ювілятів та бажали їм успіхів у дальшому подружньому житті, щоб дожили до золотого весілля. Вкінці господар свята покликав пп. А. Литвин і С. Павчук вручити скромний, але щирий дарунок для ювілятів від гостей.

Покликані до слова ювіляти зі зворушенням висловили вдячність за цінний дарунок гостям та за звеличання їхнього родинного свята своєю присутністю, а впорядчикам за віддані всі труди для підготовки гарної несподіванки.

Треба згадати, що п. Гарманська є членкою ОУК та передплатницею "Ж. С.".

Присутні не забули про нашу пресу та на заклик голови, п. М. Павчук зложили $43.85, з чого приділено $21.85 на "Жіночий Світ".

Щира подяка жертводавцям, а ювілятам бажаємо кріпкого здоров'я та багато щасливих літ життя.

А. Л.

ТОРОНТО, ОНТ.

З 35-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ ПОДРУЖЖЯ НА "Ж. С."

В суботу 2-го листопада м. р. в Авдиторії УНО донька й зять та близькі приятелі п-ва Дмитра й Анни Фенюків влаштували гарне прийняття в їхню честь з нагоди 35 річниці подружнього життя, та довголітньої організаційної праці.

П-во Анна і Дмитро Фенюки

Після молитви, що нею розпочато вечерю, господар прийняття п. В. Несторовський підніс тост на честь ювілятів, а гості встали і відспівали їм "Многая літа". По вечері привітали п-во Фенюків у першу чергу представники організацій: п. О. Заяцева від Центральної Управи ОУК, а п. С. Теребуш від УНО і БО, а відтак другі гості з Торонта і інших місцевостей. Всі вони висловлювали п-ву Фенюкам своє признання за їх дотеперішній вклад праці для організації, що її членами вони є від самого початку. Миле враження на присутніх зробили слова їх доньки Орисі, коли вітаючи батьків з ювілеєм, вона сказала, що їм вона завдячує своє знання про Україну і український нарід та горда із приналежности до нього.

Наспіло багато писемних привітів з різних сторін Канади та Америки, між іншими обширний лист від о. М. Горошка з Виндсору, і від п. Наталі Несторовської-Обаль з Джексонвил, Флорида, та привітальна телеграма від її родини. Дарунок ювілятам від присутніх вручила пані К. Гуменюк.

Більшу частину свого життя в Канаді панство Фенюки провели в Киркленд Лейк, Онт., там і вложили вони молоді літа своєї праці для розбудови цієї колись чисельної та дуже активної громади. В Торонті вони живуть недовго та завдяки їх ввічливості і гостинності їхнього дому з'єднали собі і тут багато приятелів, чого доказом було велике число гостей на їх прийнятті.

З переведеної збірки на народні цілі приділено на "Жіночий Світ" $10.00.

Дякуємо щиро жертводавцям, а п-ву Фенюкам бажаємо кріпкого здоров'я та щастя на многі літа.

В. Н.

ПОДЯКА

Цим шляхом висловлюю мою щиру подяку Центральній Управі Організації Українок Канади за виявлення співчуття до мене і побажання скорого виздоровлення, Відділові ОУК у Гемилтоні за гарні квіти, всім моїм приятелям і родині за виявлення приязні й уваги до мене під час мого лікування в шпиталі, а потім вдома за часті відвидини. Також дякую щиро всім за дарунки і квіти, що підтримували мене на дусі і додавали бажання до життя, бо людина в час слабости стає дуже немічною, а живі квіти викликують життя.

При цім не можна оминути й д-ра Пилипюка, який дуже піклувався, і далі піклується моїм здоров'ям, за що я йому вельми вдячна.

Анастасія Божок,
Бронте, Онт.

КУТОК ЛЮБИТЕЛІВ КВІТІВ

Запитання Вп. Пані Володимири К., Детройт: Як можна підгодовувати кімнатні квіти?

Відповідь: Для життя ростин потрібні **п'ять** чинників: світло, повітря, тепло, вогкість і пожива з землі.

Ваше питання відноситься до т. зв. **земляної кухні.** З землі кожна ростина потребує мати **сім** страв, які називаємо **солями.** Чотири солі в кожній землі є подостатком, але трьох в більшості ростинам бракує. Ці солі є: азотні, фосфорові й калійні (поташові). Тоді, як людям потрібні зложені органічні поживи: товщі, білковини і вуглеводні, крохмаль і цукор, ростинам потрібні сполуки азоту, фосфору і калія. Тому ростини й повинні діставати погної, що мають у собі розпускальні солі азотові, фосфорові й калійні.

На весні і вліті, під час росту ростин, треба давати погної до землі, розпущені у воді.

Кухня для ростин є різноманітна. Найбільш повна й поживна є така мішанина:

1 грам **азотнокислого кальція,** ¼ грама **азотнокислого калія,** ¼ грама **англійської солі** (тої, що вживають до перечищення шлунка), **сіркокислий магній,** ¼ грама **фосфорнокислого калія.** 4 краплі 10%-ового розчину **хльорного заліза.**

Кожну сіль треба розпускати **окремо у воді,** а потім змішати разом. Всі солі розпускаються в одному літрі (кварті) води. Ці солі можна дістати в кожній аптеці (дроґерії). Найкраще брати воду річну або дощеву.

Дуже поширена є мішанина мінеральних солей такого складу: 1.5 грамів **фосфорнокислого амоняку,** 1.4 грамів **азотнокислого калія,** 0.5 грама **калійної солі,** 2.5 грамів **чилійської салітри** і 4.0 грамів **сіркокислого амоняку.**

Кожну сіль розпустити окремо, а потім змішати. На все потрібно 10 літрів води (11 кварт).

Перед годованням ростин треба їх полити чистою водою. Підгодовання робити ввечері. Частіше як два рази на місяць не вільно підгодовувати. В продажі є багато **різних готових мішанин.**

Тут треба мати на увазі ціль підкормлювання. Якщо ви бажаєте мати квіти, то треба поливати фосфоровими погноями (**суперфосфат** — 1 грам на 1 літр води). Коли хочете мати буйне листя, щоб творився гарний кущ, поливайте азотними погноями (**чилійська салітра** — 0.50 грама на літр води).

Якщо не можете, або не хочете приготовляти поживні розчини за поданими рецептами, то приготуйте розчин з курячок (курячий гній). Візьміть 5 грамів погною і розмішайте в літрі води та дайте поферментувати 7 - 10 днів. Після того розпустіть на половину водою й поливайте. Це є добра й повна пожива.

Хто не має курей, може покористуватися погноєм голубів, але води давайте у два рази більше, бо цей погній є ще сильніший.

Вода, в якій мили м'ясо, якщо в ній немає товщу, є дуже добра для поливання квітів. Так само кров'яна вода є добра пожива для ростин.

Крім того треба мати різні роди землі (дернова, листова, торфяна, верескова і ін.). Про це вже була мова в попередніх наших відповідях.

При цій нагоді подаю до відома мою нову адресу:

Leonid W. Bachynsky, 3425 Broadview Rd., Cleveland 9, Ohio, U. S. A.

Просимо шановних читачок звернути увагу на нову адресу автора та в усяких справах з ділянки плекання квітів звертатись до нього особисто з запитаннями. — Ред.

КУТОК ГОРОДНИЦТВА

ДЕЩО ПРО ВИРОЩУВАННЯ ГОРОДНОЇ ЗЕЛЕНИНИ В ХАТІ ЗИМОВОЮ ПОРОЮ

Кожна господиня може мати (виростити) взимку в хаті городню вітаміну зеленину з цибулі, столового буряка й цибулі. Для того повинні бути зроблені дерев'яні скриньки розміром 35 на 40 інчів і височиною 5 - 8 інчів, а також заздалегідь (по можливості з осени) заготовлена віджившна добра земля.

Тому, що з трьох згаданих вище городин петрушка має найбільше та найважливіше значення в куховарстві, ми тут і розглянемо її вирощування в хаті. Коли б же хтось хотів мати відомості про вирощування зеленини з цибулі й буряка, скажімо, до червоного борщу, то просимо написати до нашого Кутка. Відповідь напевно прийде.

ВИРОЩУВАННЯ ЗЕЛЕНИНИ ПЕТРУШКИ

Велику цінність в зимі уявляє з себе зелене листя петрушки. Петрушка для розвитку зелених своїх листків потребує більше світла порівнюючи з цибулею й буряком. Земля для вирощування зеленини петрушки має бути високоврожайною та сильно піддобреною. Як посадочний матеріял повинні бути використані корінці петрушки товщиною в палець. Їх треба висаджувати рядками на 3 інчі рядок від рядка і на один інч корінець від кореня. Головки корінців не повинні бути засипані землею. В одну скриньку висаджувати приблизно до 4-ох фунтів корінців петрушки. Вогкість землі має бути поміркованою; поливати в міру її висихання. Найкращою температурою буде 18 - 20 ступнів по Цельсію. За зиму можна 2 рази зібрати листки петрушки, а після третього вирощування її вибирають зі скриньки разом з корінцями.

Н.

КУХОВАРСЬКІ ПОРАДИ

МЕДІВНИК

5 яєць	1 чайна ложечка порошку до печива (бейкінґ павдер)
1 горнятко цукру-мучки	жменя родзинків, горіхів і бакалій (цукровані овочі і шкірки)
3 столові ложки меду	
2 ложки масла	
2 горнятка муки (16 унцій)	

Втерти жовтки з цукром, додати мед, масло і все далі втирати. Як згусне і збіліє, додати муку пересіяну з порошком до печива, вбиту піну з білків та родзинки, горіхи й бакалії. Вимішати все легко й пекти в середньо-гарячій печі при 300 ст. Ф. 45 хвилин.

Увага: Мед найкраще вживати темний, фірми Beckist.

Подала **М. М.**

ТУРЕЦЬКИЙ КЕЙК

Тісто:

1¼ горнятка масла	1 ложечка поташу (бейкінґ сода)
4 горнятка муки	3 яйця
1 горнятко жовтого цукру	1 ложечка ванілі
1 ложечка порошку до печива (бейкінґ павдер)	1 горнятко ґустої квасної сметани
	дрібка солі

1 маса:

¾ ф. дрібно змелених оріхів	1 цитрина і 1 помаранча, дрібно змелені (без кісток)
1 горнятко жовтого цукру	

2 маса:

1½ горнятка мармелади з полуниць (строберi)	¼ ф. дрібно змелених оріхів
	2 ложечки цинамону

3 маса:

1 ф. готової зеленої і червоної цукрованої маси (т. зв. "тиркіш диллайт")

Втерти масло з цукром, додавати яйця по одному та далі втирати. Влити ванілю. Пересіяти сухі складники та додати з квасною сметаною до втертого масла з цукром, яйцями і ванілею. Тісто повинно бути туге. Розділити на чотири частини та поставити до холодільника на одну годину.

Окремо приготовити всі маси. Турецьку цукровану масу посипати мукою та розтачати до величини бляхи (10x12 інчів), в якій має пектися кейк.

Готове тісто розтачати на чотири частини. Першою частиною вистелити спід добре натовщеної і виложеної папером бляхи та наложити на неї першу масу. Прикрити зверху другою частиною тіста і наложити на нього другу масу, дати знову тісто і третю масу та прикрити зверху четвертою частиною тіста. Пекти в середньо-гарячій печі при температурі 350 ст. Ф. одну годину. Вибрати з бляхи та залишити на ніч, щоб кейк застиг. Вранці покрити цілий кейк чоколядовою масою.

Подала **М. Сеницька**

ЯБЛУЧНИЙ КОРЖ

3 горнятка муки	втерта шкірка з цілої цитрини
½ ф. товщу (Crisco або масло)	2 ложечки порошку до печива
4 жовтки	Квасна сметана (стільки, щоб тісто було вільне)
1 ціле яйце	цинамон, яблука
½ горнятка цукру	

Товщ пересікти ножем з мукою, додати всі інші складники та л е г к о вимішати. Покраяти яблука, посипати цукром і цинамоном та втискати ножем у тісто. Пекти в гарячій печі при 400 Ф.30 - 35 хвилин. Знаменитий.

ТОРТ КРУХКИЙ З МАРМЕЛЯДОЮ

Тісто:

½ ф. масла	4 ложки цукру
повне горнятко муки	

Маса:

4 білки	2 ложки морелевої, або іншої винної мармелади
4 повні ложки цукру-мучки	

Замісити тісто, розтачати на 3 коржі. Пекти в гарячій печі. Простудити та уважно викладати (дуже крухке).

Вбити білки, перемішати з цукром і мармелядою і втирати на масу. Переложити коржі і покрити верх та дати до печі, щоб засклилося.

Найсмачніший торт на другий або третій день.

Подала **Є. Янківська**

ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

А. Литвин, Гемилтон, Онт. (з ювілею п-ва Н. і М. Гарманських) — $21.85

Ю. Мудра, Виндсор, Онт. (з прийняття в п-ва П. і Т. Масних) — 16.00

Л. Е. Пришляк, Ст. Кетеринс, Онт. (коляда, на яку зложились по $1.00: пп. Л. Пришляк, С. Стахів, П. Соколовський, О. Руденська, А. Деркач, М. Б. Дзюбак, З. Мельник, К. Горохівська, Т. Федорів, М. Михаськів і Н. Полюх з Торонта; по 50 цт.: пп. М. Максимець, Н. Вовчко, К. Грабовенська, А. Федів, С. Стахів, А. Коробайло, К. Коваль; по 25 цт.: пп. Е. Макарчук, М. Макарчук) — 15.00

М. Косіковська, Виндсор, Онт. (з уродин п. С. Лозинського) — 15.00

Ю. О. Сироїд, Еспанола, Онт. — 10.00

М. Дуб, Шікаґо, Ілл. (коляда, на яку зложились по $2.00: п. М. Дуб, по $1.00: пп. Л. Москалевич, С. Костів; по 50 цт., п. О. Кобилецька) — 4.50

Г. Король, Келґари, Алта. (на коляду зложились по $1.00: пп. Ф. Король, Г. Коліковська, А. Рейко; по 50 цт.: пп. К. Копинська, М. Масюк) — 4.00

М. Дунець, Торонто, Онт.	2.00
З. Дятелович, Денвер, Коло.	2.00
О. Петрів, Ванкувер, Б. К.	2.00
І. Пініло, Шікаґо, Ілл. (коляда)	2.00
Г. Рудницька, Монтреал, Кв.	2.00
М. Стівенсон, Кінґстон, Онт.	2.00
М. Терлецька, Вінніпеґ, Ман.	2.00
М. Погорецька, Боґота, Південна Америка	1.50
А. Чорній, Балтімор, Мд. (коляда)	1.50
К. Боднарук, Порт Алберні, Б. К.	1.00
Т. Будзан, Вінніпеґ, Ман.	1.00
М. Добранська, Вінніпеґ, Ман.	1.00
О. Кревецька, Торонто, Онт.	1.00
К. Недошитко, Торонто, Онт.	1.00
А. Пастернак, Детройт, Міш.	1.00
М. Сенков, Келґари, Алта.	1.00
М. Стельмах, Балтімор, Мд.	1.00
М. Федосійчук, Ст. Аґате, Кв.	1.00
О. Ямбкова, Торонто, Онт.	1.00
М. Атаманюк, Су Ст. Мері, Онт.	.50

(Далі буде)

Всім жертводавцям сердечна подяка від Адміністрації "Жіночого Світу".

НА УВАГУ ЧИТАЧОК "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

Заходом "Жіночого Світу" вже вийшли з друку прекрасні двоколірові чотири таблиці українських вишивок, відповідні на українські жіночі сорочки і блюзки, чоловічі і хлоп'ячі сорочки та на прикраси дитячої одежі.

По одній таблиці цих узорів (чч. 1 або 2, або 3, або 4) вислано читачкам "Ж. С." як різдвяний подарунок. Бракуючі таблиці до комплекту чи й цілий комплект (чч. 1, 2, 3 і 4) можна замовляти в Адміністрації "Жіночого Світу" по 25 центів за таблицю. Пересилку оплачуємо самі. При більшій скількости замовлення відповідний опуст. Замовлення разом з грішми висилайте на адресу:

WOMAN'S WORLD,
P. O. Box 791,
Winnipeg, Man., Canada.

ГЛЯНЬТЕ

на Вашу адресу на журналі. Там є подана дата, доки заплачена Ваша передплата за "Жіночий Світ". Якщо вона вже вийшла, не чекайте на окрему пригадку, але вишліть передплату негайно самі.

ДУЖЕ ПРОСИМО І НАПЕРЕД ДЯКУЄМО.

Адміністрація "Ж. С."

